

AKTUALNO VPRAŠANJE

Mnoge gospodinje sprašujejo, zakaj se cene mesa ne razlikujejo oziroma ravna po kvalliteti. Vprašali smo direktorja Mestne klavnice v Kranju tovariša Urbanca, ali je res glavni vzrok v tem, ker bi bil pri prodaji mesa po kakovosti onemogočen pregled nad sekači.

»V Kranju in drugih krajih Gorenjske so še vedno samo manjše mesnice, v katerih ni blagajni in niso urejene tako,

da bi lahko vodili točen pregled nad prodajo. Takoj ko bomo imeli dobro urejene mesnice, bomo lahko prodajali tudi meso po kvalliteti po željah posameznih gospodinj. Ta problem bo torej rešen tedaj, ko bomo uredili moderne mesnice, kar imamo že v načrtu.« je med drugim dejal tov. Urbanec, »in upamo, da bomo še to leto dobili v Kranju tako mesnico. Za sedaj si skušamo pomagati ta-

ko, da prodajamo slabše meso v posebni mesnici — manjvrednega blaga, drugi del takega mesa pa predelamo. Posebnih zalog si ne moremo ustvarjati, ker nimamo niti hladilnih naprav, zato nam je mraz toliko bolj dobrodošel. Kako bo poleti, ne vem.«

Gospodinje se tudi pritožujejo, da cene mesa v različnih krajih niso enake. Ali ne bi mogla mesarska podjetja na Jesenicah, kjer je goveje meso za 20 dinarjev dražje kot v Kranju, le pregledati, kje je vzrok temu? Po mnenju mesarjev v Kranju meso na Jesenicah ni prav nič boljše od mesa v Kranju. Lj.

LETO X — ŠT. 7 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 25. JANUARJA 1957

GLAS

GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

PREMALO ŠOLSKIH PROSTOROV

Potrebe po novih šolskih prostorih se zadnja leta zelo hitro večajo. Posebno velja to za industrijske kraje, kjer ogromen pritek novih učencev povzroča staršem in učite-

kar v treh izmenah. Toda že pouk v dveh izmenah ni najboljši, še bolj pa trpi njegova kvalliteta pri tretji izmeni. Otroci so za marsikaj prikrajšani, kar nedvomno vpliva na učne uspehe sedaj in v prihodnosti. — Družbo čakajo v pogledu šolstva torej še velike, odgovorne naloge.

V jesenški občini je 3800 šoloobveznih otrok. 1922 jih obiskuje osnovne šole. Večina teh šol je nesodobno opremljenih in otroci se stiskajo v pretesnih prostorih. Jeseniška osnovna šola pa stoji razen tega še v neposredni bližini pražilnice rude in martinovih peči, torej sredi ozračja, ki je nasičeno z zdravju škodljivimi plini. Pouk poteka seveda v treh izmenah.

Tudi v kranjski občini niso na boljšem s šolskimi prostori. Šoloobveznih otrok je tu 7200. Porazdeljeni so na 32 šol. Nekaj teh šol ima raztresene prostore celo na treh različnih krajih. V najetih prostorih gostuje 406 otrok. Ti prostori seveda niso grajeni za učilnice in ne ustrezajo pouku ne v zdravstvenem, ne v pedagoškem pogledu. — Svet za šolstvo pri ObLO Kranj je že sestavil širši gradbeni program, po katerem naj bi v prvi vrsti dokončali še nedograjene šole, ostale šole pa naj bi gradili po naslednjem vrstnem redu: osnovno šolo Kranj-Planina z 12 učilnicami, osnovno šolo Senčur s 6, osnovno šolo Preddvor z 8, osnovno šolo Predoslje s 6, osnovno šolo Jezersko s 6, osnovno šolo Voklo-Trboje z 8, osnovno šolo Besnica s 3 in osnovno šolo Goriče s 3 učil-

nicami, vajensko šolo Kranj in eno predšolsko ustanovo na Zlatem polju v Kranju.

Od leta 1948 dalje je bilo v kranjski občini namenjenih za šolske potrebe le 128 milijonov 500.000 dinarjev. Ta sredstva so šla za gradbene stroške, precej pa tudi za nabavo opreme.

Večina šol v občini je že doslužila. Deset šol je starih 50 do 90 let, šest šol od 40 do 50 let in šest šol manj kot 40 let. Zanimiv je tudi podatek, da ima ena sama šola v občini lastno telovadnico. Tudi na to bo treba misliti pri novih gradnjah. Toliko kot šole je marsikje stara tudi oprema. Posebno klopki so skrajno neudobne in otroci se v njih naravnost mučijo.

Občinski ljudski odbor Kranj je na predlog sveta za šolstvo pred nedavnim sprejel sklep, naj bi letos nadaljevali z gradnjo straziške šole predvidoma do tretje faze in dokončno uredili šolo na Trsteniku. Letos bodo tudi pripravili načrte za novo osnovno šolo na Planini v Kranju in v Senčurju.

Šolska reforma predvideva enoten pouk na vseh šolah, vendar vaških in mestnih šol še

Predsedstvo Okrajnega sindikalnega sveta Kranj obvešča vse organe tarifne politike, predvsem pa Delavske svete, da je za uveljavitev novih tarifnih postavk treba izvesti enak postopek kot za sprejemanje tarifnih pravilnikov. Po zakonu so podjetja dolžna dati tabelo tarifnih postavk delovnemu kolektivu na vpogled najmanj 14 dni pred sprejetjem tarifnega pravilnika. Nove tabele tarifnih postavk pa morajo biti potrjene od vseh za to odgovornih organov do konca februarja 1957. leta. Iz tega razloga morajo dati podjetja kolektivu na vpogled in v razpravo nove tabele tarifnih postavk najkasneje do 14. februarja. Z istim dnevom, ko se te tabele dajo kolektivu v razpravo, naj se dostavijo tudi na vpogled organom, ki so jih po zakonu dolžni potrditi. Tarifne pravilnike naj podjetja dostavljajo tajništvu za delo pri OLO Kranj v treh izvodih. Samo na tak način je komisijam omogočen pregled in morebitni popravki skupno z organi delavskega upravljanja v podjetju, še predno DS sprejme novo tabelo tarifnih postavk, oziroma tarifni pravilnik. Tarifni pravilniki pa, ki bodo poslani na vpogled in v potrditev zadnje dni februarja, ne bodo mogli biti pravočasno potrjeni in nosijo za to organi delavskega upravljanja v podjetjih vso odgovornost. Sindikalne organizacije pa pozivamo, naj zlasti poskrbijo za to, da bo v pripravah sodeloval čim širši aktiv in da bodo tabele tarifnih postavk dane pravočasno v predpisanem roku v razpravo in vpogled kolektivu.

Predsedstvo OSS Kranj

Osnovna šola Martinj vrh

ljem vsako jesen resne skrbi. Na Gorenjskem menda najhujše občutijo pomanjkanje šolskih prostorov v Kranju in na Jesenicah. Otroci obiskujejo v teh dveh mestih pouk

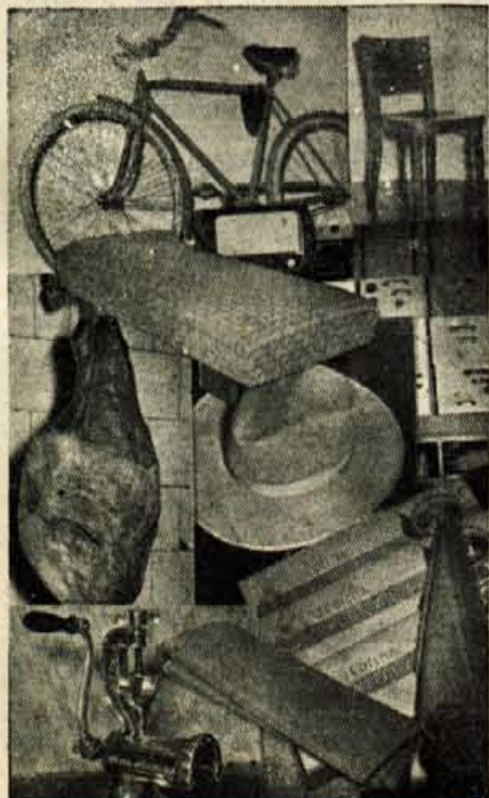
ne bomo mogli tako hitro izenačiti; deloma zaradi nezadostnih materialnih pogojev, deloma pa zaradi pomanjkanja dobrega učnega osebja. Dandanes je učitelstvo na vseh šolah zelo obremenjeno. Trenutno primanjkuje v občini Kranj približno 20 učnih moči. To nas opozarja, da bo komisija za štipendije morala v prihodnjem šolskem letu štipendirati več prosvetnih delavcev. Učni kader dobiva nadalje premalo strokovne pomoči. Nadvse koristno bi bilo prirejanje seminarjev in tečajev, na katerih bi prosvetni delavci pridobili sodobne izkušnje iz d'edaktike in se naučili uporabljati moderne tehnične pripomočke, s katerimi bo treba opremiti kabinete, delavnice, telovadnice itd.

Tudi šolski odbori bodo morali kot organi družbenega upravljanja delati bolj samostojno. Še vedno so preveč vezani na predloge upraviteljev oziroma ravnateljev šol, medtem ko z njihove strani prihaja za zdaj še premalo pobud. Ena najpomembnejših nalog šolskih odborov pa je tudi ta, da navežejo tesnejše stike z družbenimi organizacijami v posameznih krajih. J. O.

Nagrade že čakajo...

na srečne dobitnike, ki jih bo v drugi polovici februarja izbral žreb izmed tistih, ki so brali pa se dotlej še bodo naročili na »Glas Gorenjske« ter vplačali celoletno naročnino (600 din).

Med pomembnejšimi dob'itki, ki smo jih že doslej zbrali, so: Kolo znamke »Rog«, radio aparat »Vesna« M 56, otoman, vredno 13.500 din, darilo »Tapetništva« iz Radovljice, garnitura okovja, vredna 6.000 din, darilo podjetja za pohištveno okovje iz Kamne gorice, blago za žensko obleko, vredno 4500 din, darilo »Preskrba« iz Trziča, moški klobuk, damska baretta, oboje darilo podjetja »Sešir« iz Šk. Loke, mesoreznica vredna 1800 din, darilo »Opreme« Kranj, 2 stola, darilo podjetja »Stole« v Duplji, srajca, darilo kranjskega trg. podjetja »Pri Kranjcu«, 2 kg čokolade, darilo Gorenjske tovarne čokolade iz Lese, blazina za stol, darilo »Tapetništva« Kranj ter žunka, ki jo je prispevala Mestna klavnica Kranj.

naš razgovor

PREŠERNOV PEVSKI ZBOR BREZ PROSTOROV

Nedvomno je to eno najbolj perečih vprašanj, ki vznemirja zadnje dni ne le kranjske kulturne kroge, temveč tudi številne ljubitelje zborovskega petja: Kakšni so razlogi, da dosejani dirigent, tovariš Peter Lipar zapuša zbor?

»Razlog je pravzaprav le eden«, je pripovedoval tovariš Lipar, »toda ta je dovolj tehen, da je sprožil vrsto, za kvalliteto zborovega petja poraznih vplivov. Iskreno rad se pridružujem nedavni izjavi skladateljev Bučarja in Pahorja, da je kvalliteta zbora padla. In kje so vzroki? — Vsekakor v neprijetnem prostoru glasbene šole,

kjer moški, ženski in mešan pevski zbor vadi. Soba ne ustreza niti po velikosti niti po akustiki. Nihče mi ne more očitati, da nisem mnogo storił za zbor. Vodim ga že 12. leto, med vsemi slovenskimi pevskimi zbori ima Prešernov pevski zbor največ nastopov, na vseh republiških tekmovanjih je zasedel prva mesta, na lanskem festivalu v počastitev 100-letnice rojstva srbskega skladatelja Stevana Mokranjca v Beogradu se je uvrstil med najboljše jugoslovanske pevске zборе. Zdej sem pa utrujen od 9-letnega prosjanja za stalni prostor, ki bi ugodno vplival na razvoj zborovih kvallitet. Pretežka je odgovornost, ki bi si jo naložil s tem, da bi še naprej vodil zbor pri sedanjih pogojih. — Zadnji nastop Prešernovega pevskega zbora pod mojim vodstvom bo na proslavi obletnice Prešernove smrti, 7. februarja. Tudi ob tej priliki bosta brčkas pela le moški in ženski pevski zbor posamič, ker nimam na razpolago primerne, zlasti dovolj velikega prostora, kjer bi lahko vadil z mešan'm pevskim zborom, ki ga tvori 90 ljudi.«

S čem je moč opravičiti, da ta zbor doslej še ni dobil ustreznih prostorov? S. S.

TE DNI PO SVETU

△ Varnostni svet OZN že tri dni razpravlja o Kašmiru, zaradi katerega je nastal spor med Indijo in Pakistanom. Vsi dosednji govorniki so se zavzeli za miroljubno ureditev tega spora, kar je poudaril v svojem govoru tudi indijski delegat Krišna Menon, ter za upoštevanje principa samoodločbe.

△ V noči od torke na sredo je francoska skupščina zaključila burno razpravo o skupnem zahodnoevropskem trgu. Razprava se je sicer zaključila z zmago »Evropcejev«, vendar je število njihovih nasprotnikov precejšnje, saj je glasovalo proti resoluciji, ki pooblašča vlado, da nadaljuje s pogajanjimi za ureditev skupnega zahodnoevropskega tržišča, kar 210 poslancev.

△ Iz Londona javljajo, da je odpotoval v Združene države upravnik angleškega inštituta za atomsko in vodnikovo orožje William Penny, da bi se skupno z obrambnim ministrom Sandysom razgovarjal o možnosti za dobavo ameriških dirigiranih projektilov za potrebe angleške obrambe. Ker v primeru uspeha te misije Angliji ne bi bilo treba izdelovati dirigiranih projektilov doma, bi se občutno znižali izdatki za vojsko.

△ V prvi polovici tega tedna se je predsednik kitajske vlade Ču En Laj ustavil še na uradnem obisku v prestolnici Afganistana Kabulu. Iz razgovorov in iz uradnega poročila je razvidno, da je bil obisk uspešen in da je potekal v prijateljskem vzdušju. Poročilo potrjuje podporo načelom bandunške konference in prispominja, da je skupni cilj obeh vlad prispevati k mednarodnemu sodelovanju in medsebojnemu razumevanju med azijskimi in afriškimi narodi.

△ Po zadnjih poročilih so se izraelske čete umaknile s Sinaja na staro demarkacijsko črto, razen iz ozkega obmorskega pasu pri Gazi in z obale Akabskega zaliva. Izraelci se trudijo, da bi umik iz teh dveh predelov izkoristili za doseg nekaterih koncesij s strani Organizacije združenih narodov. Predvsem hočejo doseči, da bi omenjeni dve področji ne prišli več pod suverenost Egipta, marveč da bi na področje Gaze in Akabskega zaliva prišle sile Organizacije združenih narodov.

△ V političnem odboru Generalne skupščine OZN je bila ta teden sprožena koristna pobuda za registracijo vseh poskusnih eksplozij jedrskih bomb, ki so jo sprožili delegati Norveške, Kanade in Japonske. Razprava o tem predlogu še ni zaključena, vendar prevladuje v krogih večine delegacij mnenje, da bi bil lahko to prvi korak k prepovedi polkuzov z atomskim orožjem. Sovjetska zveza je ob isti priložnosti predlagala, naj bi se sklicalo posebno zasedanje Generalne skupščine, ki bi bilo posvečeno izključno vprašanju razorožitve.

△ Na otoku Cipru je prišlo v zadnjem času do več resnih spopadov med grškimi in turškimi prebivalstvom. S tem v zvezi je grški zunanji minister Averof poslal predsedniku političnega komiteja Generalne skupščine OZN Belandeuju pismo, v katerem med drugim naveda, da so Grki in Turki na Cipru živeli v prijateljsstvu in slogi dolgih 300 let in da so se spopadi med njimi pojavili prvič kot posledica britanske kolonialne politike. Zato, poudarja na koncu v pismu minister Averof, predstavlja britanska taktika na Cipru neposredno grožnjo za mir in varnost na tem področju, zaradi česar je vse jasnejše, da je pomoč Združenih narodov bolj nujna kot kdajkoli prej.

△ V ponedeljek je časopisna agencija za Bliznjo Vzhod poročala o škodi, ki jo je pretrpel Egipt zaradi britansko-francoskega in izraelskega napada. Škoda znaša 515 milijonov funtov. Egipt bo zahteval, da mu napadalcem to škodo v celoti povrnejo.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNISTVO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNISTVA ST. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOCI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI
VELIKI IZPIT POLJSKEGA NARODA

»Črtati kandidate naše partije z glasovnic pomeni črtati neodvisnost naše dežele. To je črtanje Poljske z zemljevida evropskih držav.« Te pomembne besede je prvi sekretar poljske delavske partije Wladislaw Gomulka izrekel poljskemu narodu na predvečer volitev 20. januarja.

Njegov poziv je naletel na plodna tla. Velikanska večina Poljakov je izrazilo zaupanje »Fronti narodne enotnosti«. Glasovali so ne da bi prečrtali ime kakršnegakoli kandidata in tako avtomatično izbrali tiste z vrha liste, tiste, ki jih je koalicijska lista določila kot najboljše. Črtati kandidate je torej pomenilo odbiti nasvet »Fronte« in združene delavske partije, pomenilo je glasovati proti sklepom oktobrskega plenuma, proti Gomulki.

Lani oktobra se je, kot znano, sestal VIII. plenum Združene delavske partije Poljske (ZDPP) in sprejel izredno važne sklepe za prekinitev z dotodanjno stalinistično prakso in za resnično demokratično pot v socializem v skladu s posebnimi poljskimi razmerami. Tedaj je prišel na čelo poljskega vod-

stva Gomulka, najpriljubljenejši poljski voditelj, ki ga je prejšnji birokratsko-stalinistični sistem vrgel v ječo. Bled, s sledovi boleznin in prestanega trpljenja na obrazu je Gomulka krepko zagrabil za delo in pri tem našel trdno oporo pri vsem poljskem narodu. Toda prvo navdušenje ni moglo trajati večno in tudi poraz konservativnih sil znotraj same partije ni napravil konec njihovega rovarjenja. V treh mesecih po znamenitem oktoberskem plenumu so začeli reakcionarni elementi in konservativno krilo v CK spet dvigati glave. Širile so se parole proti novemu vodstvu, pozivali so na bojkotiranje volitev, skušali so vriniti svoje kandidate... Odgovor naroda je bil več ko odločen. Okrog 94% vseh volilnih upravičencev je glasovalo kljub pozivom na vzdrževanje, od tega pa se je več kot 98% odločilo za Gomulkovo oktobrsko politiko.

Vloga Gomulkove osebnosti je pri tem bila izredno pomembna. Zanj menijo, da je pravi poljski delavec, eden iz ljudstva in posebej ljubljen najljubljih ljudskih teženj. »Gomulka nam je svetloval v oktobru, mi moramo zdaj pomagati njemu.« je bilo slišati na voliščih.

Gomulkov osebni ugled, pre-

porojena delavska partija in novi program, sprejet na VIII. plenumu, so zagotovili zmago koalicijski listi. V oktobrskih dneh izgovorjene besede — neodvisnost, demokracija, socializem — so zdaj v januarju doblje podpis milijonskih množic. 20. januar je tako znova potrdil tisto, za kar se je večina poljskega naroda izrekle že 20. oktobra. Nedejske volitve so bile v resnici več kot samo vseljenska preljudska pravilnosti politike vodstva, to je bil v pravem pomenu besede plebiscit pod geslom: »Za ali proti Oktobru!«

Od 28 milijonov prebivalcev je imelo volilno pravico blizu 18 milijonov, glasovalo pa je nekaj manj kot 17 milijonov. »Fronta narodne enotnosti« je dobila velikansko večino 16 in pol milijona ali 98,4% vseh oddanih glasov. Na posamezne stranke v koaliciji »Fronte« pa po neuradnih podatkih odpade: na ZDPP 52%, na Združeno kmečko stranko 25%, na Demokratsko stranko 8,5%, na ostale (napredne katolike, in brezstrankarje: gospodarske strokovnjake, kulturne delavce itd.) pa 14,5%.

Tak volilni izid pomeni več kot samo volilno zmago delav-

ske partije in koalicijske fronte. Izraženo zaupanje ljudstva priča, da se je Poljska udrila po oktobrskih dogodkih, da je zmagala socialistična demokracija in načelo neposrednega upravljanja ljudskih množic, da je prevladalo prepričanje v potrebo krepitve enakopravnih odnosov z deželami socializma in prijateljskega sodelovanja z vsemi narodi sveta. Volitve so hkrati močna podpora, ki jo poljsko ljudstvo daje programu oktobrskega plenuma. To je hkrati tudi poraz spletk strmojavljene reakcije in podtalnega rovarjenja okrnjenih sil stalinističnih ostankov. To je zmaga poljskega delovnega ljudstva na lastni poti za resnično socialistično demokracijo.

Kot piše poljski časopis »Głos pracy«: »soočenje socializma sovražnih sil s programom in voljo ljudskih množic se lahko konča samo s porazom protisocialističnih elementov in z zmago socializma.« Volitve torej niso pomembne samo za Poljsko, marveč za ves sodobni socializem in razvoj mednarodnega delavskega gibanja. Tudi v tem smislu je poljski narod položil velik in odgovoren izpit.

MARTIN TOMAŽIČ

kratko, vendar zanimivo

KMETIJSKA ZADRUGA RADOVLJICA IZBOLJŠUJE SVOJ STROJNI PARK

Strojni odsek pri KZ Radovljica se zaradi zastarelih strojev bori za precejšnjimi težavami. Upravni odbor je sklenil prodati traktor, ker ga niso mogli polno izkoristiti. Namesto njega bodo kupili bencinski motor s cirkularno, kar je za Radovljico nujno potrebno, saj morajo vsako leto razžagati nad 1500 kub. metrov drv. Tritonski tovorni avtomobil bo KZ prav tako prodala in kupila manjšega. Izločili bodo tudi vse stroje, ki so neizkoriščeni in neuporabni, s čemer bodo prihranili precej sredstev za vzdrževanje.

C. Z.

JESENIČANI SO ODPOTOVALI NA II. SVETOVNO PRVENSTVO V SANKANJU

Letos poteka 74 let, kar je bilo v Davosu v Švici prvo svetovno prvenstvo v sankanju. Zmagal je Avstrelac, medtem ko sta zasedla drugo in tretje mesto domačina iz Davosa. Za letošnje svetovno prvenstvo v sankanju, ki bo v Davosu 28. in 27. t. m. so se tudi jeseniški sankalji, ki sestavljajo našo reprezentanco, dobro pripravili. V tork, 22. t. m. so odpotovali v Jesenice.

U.

REPUBLIŠKO PRVENSTVO SLOVENIJE V HOKEJU NA LEDU

V Vevčah je bila v tork zvečer tekma I. kola republiške hokejske lige, kjer sta se srečala domači klub »Papirničar« in HK Jesenice. Rezultat 6:1 (4:1, 1:0, 1:1) za jeseniško moštvo ne more biti zadovoljiv, medtem ko je za Papirničarja to kar lep uspeh.

U.

AKADEMSKI IN BELO-MODRI PLES V KRANJU

SD »Triglav« pripravlja za prihodnji mesec prvo večjo družabno prireditev — belo-modri ples. Nekateri tovarišice so se že ustrašile, da bodo morale imeti za to prireditev spet novo teatele v belo-modrih barvah. Skrbi so odveč, kajti naslov plesa je vzlet po simboličnih barvah športnega društva »Triglav« v Kranju. Vstop na prireditev, ki bo 16. februarja v Kranju, pa bo dovoljen samo z vabilom. Teden pred tem pa bo v Kranju spet že tradicionalni akademski ples. Kaže, da bodo ljubitelji plesa prišli na svoj račun.

GORENJSKI ŠAHISTI BODO ZBOROVALI

V nedeljo, 27. januarja bo v Radovljici občni zbor Okrožne-

ga šahovskega odbora za Gorenjsko, na katerem bodo prizadevni šahisti pregledali uspehe svojega dela.

S. J.

OBČINSKA KONFERENCA GOSTINCEV

Te dni se vrstijo v občini kranjskega okraja posveti gostincev vseh sektorjev. V tork sta bili konferenci v Trzihu in Radovljici, včeraj pa na Jesenicah. — Na teh konferencah razpravljajo o problemih vseh vrst gostinske dejavnosti ter o pripravljenosti gostinskih organizacij na letošnjo turistično sezono.

I. A.

SEJA DELAVSKEGA SVETA BPT

V sredo je bila v Trzihu seja delavskega sveta Bombažne predilnice in tkalnice, na kateri so razpravljali o poročilu komisije, ki je opravila analitični popis delovnih mest.

V PODNARTU ZBRAJO ZGODOVINSKO GRADIVO IZ NOB

V nedeljo, 20. t. m., je bil v Podnartu občni zbor ZB. Posebna komisija bo še enkrat pregledala zbrano gradivo iz NOB in ga nato predložila za nat. Občinski odbor ZB bo prosil za finančno pomoč, ker namerava še letos postaviti spominski plošči dvema padlim borcem na Ovsišah.

C. R.

V OSNOVNI SOLI NA OVSIŠAH BODO ODPRLI MLEČNO KUHINJO

V preteklem tednu je bil na osnovi na Ovsišah drugi roditeljski sestanek. Upravitelj je imel za starše kratko predavanje. Nato so se udeleženci pomenili še o vzrokih, ki ovirajo boljše učne uspehe. Na šoli je izdelalo 85 odstotkov učencev. V drugem polletju bodo odprli tudi mlečno kuhinjo.

C. J.

IZŠOLALI SO 688 ŠOFERJEV

V nedeljo, 20. t. m., je zborovalo v Trzihu eno najdelavnejših društev — Avto-moto društvo. Doselej je usposobilo že 688 voznikov motornih vozil. Društvo beleži uspehe za turističnem, propagandnem, gospodarskem in športnem področju. Dirkači — člani društva — so se udeležili številnih patrolnih, ocenjevalnih in hitrostnih tekem širrom države. Ekipa AMD Trzih je na mednarodni alpski vožnji zasedla drugo mesto. Društvo je priredilo tri razstave, od katerih je najbolj uspela zadnja, ki je bila

POMEMBEN JUBILEJ V DUPLJAH

Cevljarsko podjetje »Alka« v Dupljah je v soboto slavilo 25-letnico svojega obstoja. Svečanostim so prisostvovali številni zastopniki množičnih organizacij, ObLO in odkupnih podjetij.

C.

odprta dan pred občnim šborom. Obiskalo jo je več tisoč ljudi. Društvo je pričelo izdajati tudi svoj časopis »Motorist«. Predsednik odbora Ljudske tehnike Slovenije je na skupščini podelil društvu srebrno plaketo Centralnega odbora Ljudske tehnike Jugoslavije in diplomo Glavnega odbora LT Slovenije kot priznanje za plodno delo društva.

I. V.

ZDRAVSTVENA PREDAVANJA V ŠENCURJU

Preteklo soboto je bilo v Šencurju že drugo mladinsko predavanje o zdravstvu. Obe predavanji, zlasti pa zadnje o spolni vzgoji in spolnih boleznih, sta bili za mladino zelo poučni, zato je bila udeležba zelo velika.

C.

SKRB ZA POZARNO VARNOST NA JESENICAH

PGD Jesenice je imelo pred dnevi občni zbor. Industrijska in mestna gasilska četa uživata na Jesenicah močno moralno ter materialno pomoč predvsem s strani ObLO. Odnosi med obema organizacijama so se zadnje čase precej izboljšali. Prostovoljna gasilska četa Jesenice-mesto je lani posredovala pri osmih požarih. Razen vaj in tekmovalj so gasilci sodelovali tudi v požarno-varnostnih komisijah, ki so poskrbele za ukrepe proti požarom. Prostovoljno gasilsko društvo Jesenice-mesto ima sodobno urejeno obveščevalno in alarmno službo. Društvo opozarja vse prebivalce, naj v primeru požara nemudoma kličejo gasilsko dežurno službo Jesenice, telefon 03, ne pa drugih posredovalcev.

K. J.

UREDILI BODO ORODJARNO IN POSTAVILI STOLP ZA SUŠENJE CEVI

Prostovoljno gasilsko društvo Lahovče, ki je pred dvema leti pričelo graditi svoj gasilski dom, bo letos izdelalo v domu tri prostore, v katerih bodo kuharski tečajji za mlada dekleta. Nadalje bodo letos skušali napraviti orodjarno, zgraditi stolp za sušenje cevi in dokončati prosvetno dvorano, da bo lahko služila svojemu namenu. Seveda vsega naenkrat ne bodo mogli, za sedaj bodo napravili le toliko, kolikor bodo imeli na razpolago finančnih sredstev. Nekaj pomoči pričakujejo tudi od drugod.

KAJ SODIMO O...

o ustanavljanju obrtnih delavnic pri hišnih svetih

Hišni sveti dajejo znatne vste za razmeroma majhna popravila. Nekje se pokvari pipa drugod ključavnica in za vsako malenkost je treba klicati obrtnika, ki opravljeno delo drago zaračuna. Predsednik hišnih svetov, ki smo ju vprašali za mnenje, sta nam odgovorila, da bi se ta popravila lahko opravila na cenejši način.

Emil Zajec, predsednik hišnega sveta v bloku »Iskre« na Zlatem polju v Kranju: »Treba bo m'altiti na ustanovitev uslužnostne delavnice in se povezati z ostalimi hišnimi sveti. Med stanovalci je gotovo več ključavničarjev, električarjev, vodovodnih instalaterjev, mizarjev in drugih, ki bi bili pripravljeni opraviti manjša po-

pravila po delovnem času. Potem nam za popravilo električnega zvonca ne bo več treba dati 10.000 d'narjev, kot se nam je to zgodilo v tem mesecu.«

Predsednik hišnega sveta na Planini Franc Cotič: »Tudi jaz menim, da bi nam uslužnostna delavnica mnogo koristila. O tem smo že razpravljali na svetovni stanovniški skupnosti. Ostali predsedniki hišnih svetov soglašajo s tem predlogom. Na Planini tudi veliko razpravljamo o otepšavi okolice. Tega se bomo letos resno lotili. Stanovalci so pripravljeno delati prostovoljno.«

Hišni sveti bodo morali začeti misliti na primerna otroška igrišča v naseljih.

Ne vem, toda zdi se, da smo se že malce naveličali razpravljati o tem, kako bi kar najučinkoviteje podaljšali poletno turistično sezono pri nas na Gorenjskem, katero kaj radi imenujemo »jugoslovanska Svica«. Morda smo se že naveličali doslej vse preveč praznega besedičenja, kako bi tudi zimsko sezono spremenili v gospodarsko kolikor toliko donosno dejavnost. — Če gledamo torej samo s te strani, s strani »naveličnosti govorjenja«, bi bilo umestno, da pričujočega članka ne bi pisali. Ker pa gre za povsem koristno zadevo, ki nam lahko v precejšnji meri pomore razvijati in krepiti gospodarsko osnovo našega okraja, ne bo odveč, če se pozanimamo nekoliko podrobneje za zimsko turistično sezono pri nas.

Kol'kokrat smo že rekli: dobro organizirani turizem je lahko sila donosna gospodarska veja. — In pri nas? Pustimo ob strani, da nam vreme zadnja leta ni naklonjeno, vsaj tako ne kot bi želeli. Pustimo ob strani tudi vse objektivne težave, ki izvirajo iz različnih vzrokov... in pojdi mo kar po vrsti. Dotaknili se bomo le tistih problemov, ki so odvisni od subjektivnih činiteljev, torej v veliki meri od nas samih.

»PROMETNI VOZEL«

Sem sodijo v prvi vrsti prometne zveze. Včasih so na Gorenjsko vozili pozimi tako imenovani »smučarski vlaki«. Z njimi so pričarjali turisti od vsepovsod.

KRANJSKA GORA
Eno naših turističnih središč

Najboljši turistični zaledji pa sta bili za Gorenjsko Ljubljana in Zagreb.

In danes? Teh vlakov ni več! Utonili so v pozabo. Vendar ne moremo reči, da ni zanimanja zanje. Nasprotno! Stevilni turisti, ki bi radi šli smučat od sobote na nedeljo, se dostikrat sprašujejo, kaj je pravzaprav z njimi.

Drugo vprašanje so cene. Taki turistično smučarski vlaki bi namreč morali biti poceni. Celo cenejši kot pa so sedanje nedeljske vozovnice.

Vzemimo primer: nedeljska vozovnica za potniški vlak (2. razred) od Ljubljane do Kranjske gore stane 412 dinarjev, do Bohinja 432 din; od Kranjske gore 304, do Bohinja 324 din; od Zagreba do Kranjske gore 906 in do Bohinja 934 dinarjev. — Vozovnice so, po cenah sodeč, še vedno nekoliko predrage.

Toda vse to bi še nekako prenesli, če ne bi bila vožnja tako neudobna in moreča. Od Ljubljane do Kranjske gore se »cincaš«, kot mnogi pravijo, kar šest ur, ker moraš na Jesenicah čakati skoraj dve uri na zvezo s Kranjsko goro. Prav tako je vožnja do Bohinja odločno predolga, tako da vsakega turista m'ne, da bi za en sam dan smučanja šel na tako dolgo in naporno vožnjo.

Mar se ne bi dal rešiti ta problem z motornimi — direkt-

nimi vlaki in s turističnimi (močno znižanimi) cenami vozovnic?

TURIZEM JE TUDI DRUŽBENI PROBLEM

Bohinjski kot in Kranjska gora sta b'la že nekaj zimsko športni središči. To sta tudi še danes. Vsaj lahko bi bili! Vendar, podoba je, da se ne zavedamo, da so tudi naši domači

no vprašanje, čeravno so načrti že izgotovljeni. Z njo bi bohinjski kot ogromno pridobil, saj bi turistom močno približali krasna smučišča na Komni. Hkrati pa bi oživel tudi obisk turistov s tržaške in goriške strani, saj so včasih vozili ob nedeljah posebni vlaki turiste iz teh krajev v Bohinj.

Če upoštevamo torej kot poglavito vprašanje žilnice, ne

polit'ko cen (tu bo treba misliti, ali se bolj spleča, da imamo hotele prazne, brez gostov, ali da znižamo cene na raven, ki bo ustrezala žepu povprečnega državljanca), se da marsikaj napraviti. Delati je seveda treba!

Naši turistični delavci na splošno niso neizkušeni. Tudi po svetu so si ogledali, kako je treba voditi turistično poli-

SMUČARSKI RAJ
Koča pod Bogatinom pri Komni

turisti, da ne govorimo o inozemcih, postali zahtevnejši. Danes se marsikdo ne zadovolji več z naravnimi lepotami, z obilico snega, marveč hoče udobno prež'veti nedeljski izlet. Hoče imeti žilnico in druge ugodnosti, ki mu povečajo užitek. To je povsem naravna posledica splošnega tehničnega napredka v svetu, ki pa vpliva tudi na nas, čeravno smo izboljšanje in olajšanje turistične dejavnosti doslej, iz razumljivih razlogov, nekoliko zapostavili.

da bi terjali gradnjo novih hotelov — ker za to ni, vsaj za sedaj, niti potrebe, saj so še danje hotelske zmogljivosti pozimi nezasedene — potem se nam vsiljuje misel, da za družbo finančni napori trenutno ne bi b'li tako občutni. Seveda ne gre za izgradnjo teh objektov, kar čez noč, vendar začetni brezpopojno treba. Vsaj začetni!

Naše turistične organizacije še niso tako močne, da bi mogle nase prevzeti vse stroške, zato je pomoč družbe vsekakor nujna.

VEČ IZNAJDLJIVOSTI

Promet in žilnice so le ena plat medalje. Druga pa je naš gostinski kader.

Tu moramo zlasti poudariti neinicijativnost nekaterih vodilnih gostinskih delavcev. Kako si moremo sicer razlagati dejstvo, da pri 20% zasedenosti hotelov v zimskem času, drže nekateri roke križem in ne kažejo nobene vneme, da bi privabili turiste?

Tu brez dvoma odpadejo očitki, češ naši hoteli niso sodobni, da bi lahko vabili vanje inozemske turiste in jim nudili vse ugodnosti, ki so jih deležni v turistično razvitejših državah Evrope. — Toda saj ne gre toliko za inozemske goste. Nima mo niti toliko hotelov in postelj na razpolago, da bi se šli turizem — zlasti zimski — v svetovnem merilu. Toda s pametno propagando, s pametno

tiko in seveda propagando. In zakaj je ne vodijo pri nas?

Točno. Čutimo še precejšnjo pomanjkanje sredstev za to dejavnost. Vendar bo morala slej ko prej prodreti ugotovitev, da brez nič ni nič, pa naj se zde investicije v turizem še tako dolgoročne in neučinkovite. — Dobra reklama pa je že pol uspeha. Zato naj se nam ne zdi škoda denarja zanjo.

Gorenjska dejansko lahko postane »jugoslovanska Svica«. Tega sicer ne bo dosegla kar takoj. Vendar ne bi bilo napak, da te ugotovitve ne izgubljamo izpred oči.

In slednjč. Ne glejmo zgolj z gospodarske strani. Če bomo namreč širili tudi zimsko turistično dejavnost, če bomo omogočili našemu delovnemu človeku cenen in sproščen oddih v naravi, bomo dosegli pravzaprav dvojen učinek: s sproščenostjo, katere se bo navzel, bo tudi bolj voljno delal za strojem, našo zimsko pasivno turistično bilanco pa bomo kolikor toliko izravnali.

Zavedati se moramo namreč, da denar leži tudi v smučinah.

IZTOK AUSEC

INVESTICIJSKI PROGRAM OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA TRŽIČ ZA LETOŠNJE LETO

Te dni je o investicijskem programu za letošnje leto razpravljal Svet za komunalne in gradbene zadeve občine Tržič. Sklenil je, da bo občinskemu ljudskemu odboru predlagal, da se v letošnjem letu do maja dokončno dogradijo stanovanja v Sebenjah, do aprila stanovanja v Pristavi ter v Prečni ulici v Tržiču, do junija pa naj bi bil pripravljen za vselitev četvorček ob Cankarjevi cesti. Do konca julija pa bo dograjen trgovsko-stanovanjski blok na Ravnah. Istotam naj bi že spomladl začeli graditi tri nove stanovanjske četvorčke in adaptirali gospodarsko poslopje na Podvasci za stanovanja. Ker so občinam sedaj prvič dane možnosti za gradnjo komunalnih naprav iz stanovanjskega sklada, bo občinski ljudski odbor nadomestil na Proletarski cesti obstoječi strohneli lesen most z betonskim. Tudi predilniška stanovanjska zadruga bo verjetno zidala več stanovanjskih hiš in so na občini že v skrbeh, kako pripraviti zadrugi želeno posojilo. Vasi iz Tržiča proti Podbrezju že več let prosijo za avtobusno zvezo, toda dohod na okrajno cesto »Blejska ulica« v Tržiču je tako opek, da ne morejo voziti skozi avtobusi. Občinski ljudski odbor naj bi še letos rešil to vprašanje.

V investicijskem programu so še kanalizacija v mestu in po vaseh, predvsem pa je nujno, da se napravi dokončno električno omrežje ob Cankarjevi cesti in po omrežje iz Leš do Visoč. Svet je predlagal občinskemu ljudskemu odboru, da letos vsaj ena od glavnih ulic v mestu dobi fluorescenčno razsvetljavo, saj je dosežanja cestna razsvetljava v mestu s 50 let starimi svetlobnimi telesni res že dofrajala, zato je mesto dostikrat v temi. Letos bodo resno nadaljevali tudi z deli pri gradnji kopalnice. Svet je tudi določil, da naj se novonabavljena mestna tehničnica za 25 ton zmogljivosti postavi na zemljišče nasproti Spodnje Preske pred kolodvorskim mostom.

V. J.

VASI RAVNE, TORKA IN ZABRDO V SELSKI DOLINI ČAKAJO NA DOKONČNO ELEKTRIFIKACIJO

Več vasi v Selski dolini je po osvoboditvi dobilo električno razsvetljavo. Tudi prebivalci iz vasi Ravne, Torka in Zabrdno so si zaželeli elektriko v svoje hiše, zato so že pred leti s pomočjo bivšega občinskega odbora Zallog pričeli delati. Že v letu 1955 so imeli postavljene vse električne drogove za daljnovod kakor tudi transformator. Več hiš ima tudi že izdelana monterska notranja dela, da čakajo le še na priključek. Kljub temu, da so prebivalci mnogo sami prispevali za elektrifikacijo z materialom in prostovoljnim delom, je zmanjkalo kredita. Prebivalci se upravičeno sprašujejo, kdaj bodo nadaljevali z deli, sicer bodo drogovji prej strohneli, kakor jih bodo začeli uporabljati.

Prav bi bilo, da bi občinski ljudski odbor Zeleniki našel finančna sredstva in dokončal začetno delo, kar bo v zadovoljstvo vsem prebivalcem omenjenih vasi.

R. C.

IZ OČI V OČI

Neštetim sestankom sem že prisostvoval. Na mnogih sem slišal marsikaj pametnega, na nekaterih pa, žal, dostikrat mlajše prazno slamo.

Tokrat sem se počutil na sestanku, kateremu sem prisostvoval pred dnevi v Radovljici, morda nekoliko nenavadno. Ne zato, ker sem bil prisoten pri pomenku direktorjev podjetij radovljiške komunne, marveč zaradi tega, ker sem bil priča zelo iskrenim izpovedim posameznih direktorjev o stanju v njihovih tovarnah, kar sicer ni prepogost pojav.

Menili so se o vsem mogočem. Od časa do časa tudi o nemogočih stvareh, ki se jih bodisi ne da čez noč rešiti, bodisi se že rešujejo vrsto let. — Tudi prav!

Direktor neke tovarne, ki je sedel poleg mene, mi je pol za šalo, pol zares dejal:

»Se ti ne zdi, tovariš, da direktorji kaj radi govorimo o gospodarski politiki »na višjem nivoju«, da pa v naših tovarnah ni niti vse prav, niti v skladu s težnjami tekočega gospodarskega razvoja?»

V tem je morda tudi nekaj resnice...

Vsak direktor je to pot navedel težave, s katerimi se vsakodnevno srečuje tovarna. Vsak je tudi govoril o načrtih v letošnjem letu. Govorili so tudi o ukrepih, ki jih namerava posamezno podjetje uresničiti, da bi izboljšali življenjsko raven delavcev.

Skoraj ni podjetja v radovljiški občini, ki ne bi v letošnjem letu predvidelo izboljšave svojega proizvodnega procesa. Sem sodijo manjše ali večje rekonstrukcije podjetij, razen nadaljevanja gradnje mladega podjetja »Elan«, za katerega so krediti že odobreni. Slišati je bilo, da bodo nekatere tovarne letos bolj poskrbele za izboljšanje standarda svojih delavcev s tem, da bodo nabavile avtobuse za njihov prevoz na delo. In ke je v razpravo posegel še predsednik občine in

seznanil navzoče, da je stanovanjski problem radovljiške komunne zelo pereč, so skoraj vsi direktorji dejali, da njihovi kolektivni vodiljo o tem računa in bodo v ta namen letos odinili marsikak dinar.

»Elan« se širi. Veča proizvodnja. Naročil pa kljub temu ne zmagujejo. — Kooperacija? Ta bi bila brez dvoma potrebna!

Direktor podjetja »Elan« se zavzema zanjo. V Radovljici sta podjetji »Mizarstvo« in »Sedlarstvo«. Njune proizvodne zmogljivosti so izkoriščene le 30 odstotno. Predmet poslovanja teh dveh podjetij pa se lahko prav dobro dopolnjuje z »Elanom«. — O tem so precej govorili. Kot kaže, bo prišlo do sodelovanja.

Toda prav ob tem je prišel na površje problem, ki ima svojo zgodovino vse od osvoboditve sem. Podjetji, ki bi prišli v pomoč za proizvodno kooperacijo z »Elanom«, sta obrtni. Direktorja sta menila, da bi se, če bi prišlo do sodelovanja, morali podjetji razviti v industrijski in zanemariti obrtno dejavnost... Toda za to vendar ni potrebe! Saj lahko kljub temu, da sta obrtni, uspešno sodelujeta z industrijo. Za tako sodelovanje bi bilo treba morda le osposobiti en oddelek in v njem po potrebi spreminjati proizvodni proces. Zategadelj pa seveda ni treba izražati težnj po rasti v industrijsko proizvodno podjetje...

Vsekakor miselnost, ki je značilna za naš dosežani gospodarski razvoj, ki pa sedaj ni niti koristna niti opravičljiva.

Ob koncu tega zanimivega sestanka se te le: vsi direktorji so bili edini, da so taka srečanja pametna in koristna in si jih želijo še več.

Alli obstojajo take želje tudi v drugih občinah našega okraja?

I. A.

BOHINJSKO JEZERO

Gorenjski obveščevalce

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218; naročila za prevoz bolnikov, telefon 64.

MALI OGLASI

Sprejem ženske za pomoč v gospodinjstvu v dopoldanskih urah. Hrana in eventualno stanovanje v hiši. Ponudbe oddati na upravo lista.
Iščemo uslužbenca(-ko) za delovno mesto blagajničarja(-ko). Pogoji: ustrezna izobrazba. Plača po tarifnem pravilniku. Pisemne ponudbe nasloviti na upravo podjetja. — Trgovsko podjetje OZZ Kranj.

Prodajam 1 m suhih borovih plohov. Naslov v upravi.
Prodajam parcelo (1,5 ha njive) na Kranjskem polju. Naslov v upravi lista.

Prodajam: biljard, kotel za žganjkuho, železno peč in moško kolo. Kranj, Tavčarjeva 17.
Ugodno prodajam nov električni motor 1 KM z blokom za 2 faze. Naslov v upravi lista.

Prodajam hišo na Ovsišah št. 26 pri Podmartu z 6800 m² zemlje po dogovoru.

Prodajam dobro ohranjen gašperček in 2 posteljni mreži. Naslov v upravi lista.

Dvosobno komfortno stanovanje zamenjam za Skofjo Loko ali Ljubljano. Naslov v upravi lista.

Preključem izgubljeno avtobusno vozovnico Kranj—Slemčnik na ime Kežar Marinka.

Vljudno sporočam vsem strankam, da dvigljeno svoja popravila do 15. II. 1957. Pozneje ne odgovarjam. Kristan Kristijan, čevljar, Kranj.

Oddam lep sobo samski osebi na Primskovem št. 47 proti posojilu. Več po dogovoru.

Podpisana Marija Oblak iz Njivice izjavljam, da ni resnica, kar sem govorila o Katarini Košir iz Rovt. Marija Oblak.

Kupim rabljeno omaro za obleko. Ponudbe poslati na upravo lista.

ZAHVALA
Vsem, ki ste sučustvovali ob izgubi našega

JANEZKA,
ga spremili do preranega groba in ga obsuli z rožicami, iskrena zahvala.
Lesce, 22. I. 1957.

Bidovčevi.

OBJAVE

RAZPISI

Kmetijska zadruga Ljubno na Gorenjskem razpisuje licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev: 1 travniške grablje,

1 drob'lec, 1 vejalnik, 2 travniški brani in 1 čistilnik. Licitacija se bo vršila v soboto dne 2. II. 1957 od 8. do 18. ure v KZ Ljubno. Opozorjamo vsa kmetijska posvetva in posestnike na ugoden nakup.

Upravni odbor Kmetijske poslovne proizvajalne zveze Trata — Skofja Loka razpisuje mesto upravnika:

Pogoji: Srednja kmetijska šola s petletno prakso in da je nekoliko verziran v trgovskem poslovanju. Plača po tarifnem pravilniku.

Prošnjo s kratkim življenjepisom in navedbo dosedanje prakse na vodilnih mestih pošljite do 31. januarja 1947 na gornji naslov.

Upravni odbor Trgovskega podjetja OZZ Kranj razpisuje mesto

komercialista

Zaželjena ekonomska fakulteta in 2 letna praksa v komercialni stroki ali srednja strokovna izobrazba in 5 let prakse v komercialni stroki. Nastop službe takoj — plača po tarifnem pravilniku. Pisemne ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o praksi in izobrazbi vložiti do 10. 2. 1957 na naslov: Trgovsko podjetje OZZ Kranj.

Upravni odbor Zdravstvenega doma v Kranju sprejme v tajništvo doma administratorko z večletno prakso v pisarniški službi in perfektnim znanjem strojepisja. — Plača po uredbi, dopolnilna plača po pravilniku.

Pravilno kolkovane prošnje z osebnim in strokovnim življenjepisom je poslati upravi doma na Poljski poti št. 8.

Zdravstveni dom, Kranj.

KINO

KINO »STORŽIČ« KLANJ

25. januarja, ob 16., 18. in 20. uri, ameriški barvni film po sistemu vstavision »UJEMITE TATU«.

26. januarja, ob 16., 18. in 20. uri, ameriški barvni film po sistemu vstavision »UJEMITE TATU« in ob 22. uri premiera ameriškega barv. filma »BOSONOGA GROFICA«.

27. januarja, ob 9.30 uri, mehiško - francoski film »OHOLI«, ob 14. uri ameriški barvni film »CENA SLAVE«, ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni vstavision film »UJEMITE TATU«.

KINO »TRIGLAV« PRIMSKOVO

26. januarja, ameriški barvni film »CENA SLAVE« ob 17. in 19. uri.

27. januarja, mehiško - francoski film »OHOLI« ob 15., 17. in 19. uri.

KINO »SVOBODA« STRAZISCE

27. januarja, ameriški barvni film »CENA SLAVE« ob 18. in 20. uri.

KINO NAKLO
27. januarja, ameriški barvni film »BOSONOGA GROFICA« ob 16. in 19. uri.

KINO »RADIO« JESENICE
25. januarja, avstrijski film »STRUP V ZOOLOSKEM VRTU« ob 18. in 20. uri — zadnjikrat.

26. in 27. januarja, premiera ameriškega barv. filma »PEKEL IZPOD NICLE«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, ob 10. uri matineja ameriške barvne risanke »DUMBO«.

KINO »PLAVŽ« JESENICE
25. januarja, ruski barv. film »PEDAGOSKA POEMA« ob 18. in 20. uri.

26. in 27. januarja, avstrijski film »STRUP V ZOOLOSKEM VRTU«. V soboto ob 18. in 20. uri, ob 10. uri matineja ameriške barvne risanke »DUMBO«.

KINO ZIROVNICA
26. in 27. januarja, ruski barvni film »PEDAGOSKA POEMA«. V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 16. in 19.30 uri.

KINO DOVJE MOJSTRANA

26. in 27. januarja, ameriški film »NA RAZPOTJU«. V soboto ob 20. uri ter v nedeljo ob 19. uri — zadnjikrat.

KINO KOROŠKA BELA
26. in 27. januarja, ameriški barvni film »PEKEL IZPOD NICLE«. V soboto ob 19. uri ter v nedeljo ob 17. in 19. uri.

KINO RADOVLJICA
Od 25. do 27. januarja, ameriški barvni film »DVA TEDNA LJUBEZNI«. V petek in soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 15.30, 17.30 in 20. uri.

KINO LJUBNO

26. in 27. januarja, ameriški barvni film »SIMERONSKA ROŽA«. V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 14. in 16. uri.

KINO »SORA« SKOFJA LOKA
Od 25. do 27. januarja, ruski barvni film »ANA NA VRATU«.

KINO »KRVAVC« CERKLJE
26. in 27. januarja, ameriški kriminalni film »SLED V LUKI«. V soboto ob 19.30 uri ter v nedeljo ob 16. in 19. uri.

GLEDALISCE

»PREŠERNOVO GLEDALISCE« KLANJ

Nedelja, 27. januarja ob 16. uri — izven dn za podeljele Aristofanes: »LISISTRATA«. — Mladini prepovedano.

»MESTNO GLEDALISCE« JESENICE

V soboto 26. januarja ob 19.30 uri premiera G. E. Lessing »EMILIA GALOTTI«.

V nedeljo 26. januarja ob 19.30 uri G. E. Lessing »EMILIA GALOTTI«.

Režija in scena Bojan Cebulj. Zveze z vlaki ugodne.

RAZSTAVE

Od 15. do 27. januarja v Prešernovem muzeju odprta razstava: Raffaello Santi — italijanski renesančni slikar (1483—1520) — izbor reproduciranih del.

TRZNI PREGLED

V KRANJU

Tudi v ponedeljek ni bil živilski trg v Kranju živahen tako kot je včasih. Temu botruje pač hud mraz.

Cene, ki smo jih zabeležili, so naslednje: jajca 27 dinarjev komad, liter orehov 80 dinarjev, krompir 15 din, surovo maslo 480 d'n kg, skuta 80 din, kislo zelje 56 din, kislja repa 28 din, kg rdeče pese 40 din, kg korenja 40 din, glavica česna 10 do 20 din, zelje v glavah 30 din, čebula 100 din za kg.

KAMNIK

V torek je bil živilski trg sicer slabo obiskan, vendar so maloštevilni kupovalci lahko kupili, kar so hoteli. Po malem je bilo vsega v izbiri. Največ je bilo še jajc, ki si jih lahko dobil po 23 din komad, h koncu pa še ceneje. Cene ostalim živilom so bile v glavnem nespremenjene.

»Ta bol gvant natakmi,« mi je rekla Marjana. »V teater greva.«

»Kaj pa špilajo?«

»Lejga firbca, boš že zvedel, ko bova tam. Zdaj se pa hitro zrihtaj, da ne bova zamudila.«

Pa mi ni bilo treba dvakrat zapovedati, ker mi je prišlo na misel, da igraje »Lisistrato«, igro, pri kateri se menda gledalci kar križajo...

Ko sva z Marjano stopila v dvorano, sem od začudenja kar zajal. Toliko ljudi zlepa nisem videl v Prešernovem gledališču. Koj sem dejal: »Firbec je tudi dobra reklama, posebno pa tisti napis na plakatih: Mladini prepovedano!«

Zdaj sem šele razumei, zakaj se mulci v tolikšnem številu prerivajo pred teatrom. Prav tako je bilo videti, kakor bi igrali v teatru mladinsko igro. Sploh pa predlagam, naj pri vsaki igri napišejo: Mladini prepovedano! Glavo stavim, da se bo obisk povečal.

Za igro pa lahko rečem, da jo bom šel še enkrat gledat. To pa zato, ker drugega dejanja, od tam naprej, ko ženske na pol nage, se pravi, v samih srajčkah, letajo po odru, sploh nisem videl.

Veste, tam, kjer se začno ženske slačit, sem brž obrisal špegle, da bi bolje videl. Tega prizora pa res nisem smel zamuditi. Zdajci mi je nekdo s'lo strgal špegle iz rok. Bila je Marjana.

»Daj sem!« je rekla. »Tega pa res ne boš gledal.«

Kar na jok mi je šlo, protestirati si pa kljub grobem nasilju le nisem upal. Kaj sem hotel, napenjal sem oči, videl pa nisem nič drugega kot sence, ki so se sprehajale po odru. Nič ne de, bom pa prišel takrat na svoj račun, ko si bom še enkrat sam ogledal igro.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NA JESENICAH

Rodile so: Angela Kostanjšek, tov. delavka iz Javorniškega rovta — deklko; Kristina Kovčič, gospodinja z Jesenic — dečka; Ivanka Gladoš, tov. delavka iz Tržiča — deklko; Marija Palovšnik, gospodinja iz Lesca — deklko; Antonija Kristan, gospodinja iz Sela pri Bledu — deklko; Jožefa Skočič, blagajničarka iz Breginja — dečka; Pavla Vida, strojna delavka iz Lesca — dečka; Marija Ostir, delavka z Blejske Dobrave — deklko; Pavla Hočevar, delavka iz Doslav — dečka; Pavlina Kosmač, gospodinja iz Dovjega — dečka; Stanislava Svab, tov. delavka iz Lesca — deklko; Marta Dolžan, delavka iz Sela — deklko; Ljubica Sever, tov. delavka z Jesenic — dečka; Marija Zemva, delavka iz Zasipa — dečka; Stefica Podlpec, knjigovodkinja iz Zagreba — dve deklki; Marija Pezdinč, gospodinja iz Dovjega — dečka; Doroteja Mihelič, med. sestra z Jesenic — dečka; Anica Krznar, zobni asistent z Bleda — dečka; Tončka Ličof, gospodinja iz Potok — dečka; Marija Možina, gospodinja z Jesenic — dečka; Gabrijela Zorc, gospodinja z Jesenic — dečka; Helena Grčar, gospodinja iz Doslav — dečka; Draga Zadel, gospodinja z Jesenic — deklko; Rozalija Skafar, gospodinja z Dobrega polja — dečka; Roza Humar, uslužbenka iz Nove Gorice — deklko; Zvonka Culačič, bolničarka z Jesenic — deklko; Justina Ambrožič, gospodinja iz Ljubnega — deklko.

čun, ko si bom še enkrat sam ogledal igro.

Pa še tole moram povedati. Za mano je sedela nekak ženska, ki se je vse prvo dejanje na moč zgražala nad besedilom. Mimogrede sem ujel na uho:

»Kakšna svinjarija... to je grozno! Če ne bi bila sredi vrste, bi kar zdajle odšla...«

Trdno sem bil uverjen, da bo zapustila dvorano v odmoru po prvem dejanju, pa sem se grdo ušel. Kar potuhnila se je in korajžno vztrajala do konca igre. Se več v prizoru, kjer dedci poskakujejo, ker jih, kakor sami pravijo, ščegeče Alfrodita, je pa krepostna gledalka požrla grajo. Tako je bila navdušena, da je kar rezgotala.

Marjana pa ni rekla ne črne ne bele, le grozno raztresena je zadnje dni...

»Ondaj ponoči sem se vračal s Primskovega v Kranj. Kar tesno mi je bilo pri srcu, saj vso pot nisem srečal žive duše. Ko sem prišel do Peterlina na Jezerski cesti, mi je zastal korak. Zgrozil sem se. »Nekdo se hoče obseliti!« mi je šinilo skozi glavo. Na oglu Peterlnovega vrta sem videl moškega, kako stoji vrh ograje in si daje opravka s tablo.

»Kaj pa počnete?« sem ga nagovoril.

»Tablo bom snel,« je odvrnil neznanec.

»Čemu vam bo tabla?« sem se odhahnil.

»Tukaj konec jemlje, meni bo pa prav prišla. Takšne pločevine v vsem Kranju ne dobiš. Razrezal jo bom, pa pred peč pribril. Vsekakor bom imel jaz več koristi od nje kot pa ljudje, ki bero na njej.« Hotel Kranjski dvor in restavracija, v resnici pa obojega že zdavnaj ni več.

Pritrdil sem njegovemu mnenju in celo pripravljen sem bil, da bi mu pomagal sneti tablo, pa naju je pregnal miličnik.

Čas bi bil, da bi se obiskovalci kinematografov naučili reda pri kupovanju vstopnic. Vdiranje s strani do blagajniškega okenca, ne oziraje se na ostale, ki potrpežljivo čakajo, da pridejo na vrsto, zasluži vso grajo. Ta grda razvada se je zlasti močno razpasla v kinu »Svoboda« v Strazišču, kjer ne manjka celo grobih izpadov s strani objestne mladine. Menda bi bilo dovolj žalostno, če bi morala uprava kinopolicati na pomoč pripadnike Ljudske milice.

Komaj sem pred tednom obdelal prvega ščurka, ki ga je zapekla v zemljo Pekarna na Savskem bregu v Kranju, že so mi postregli z novim. Tokrat so našli ščurka v črnem kruhu, ki ga je zamesila Mestna pekarna na Golniški cesti. — Kaj menijo peki, da nimam drugega dela kot dati se s ščurki? Čas bi bil, da se in vaz'ji ščurkov stopi na prste!

Občinski ljudski odbor Kranj je dne 21. I. 1957 izdal objavo, s katero odreja obvezno cepljenje vseh psov proti pasji steklini. Lastniki psov, preberite si to objavo in videli boste, da ste rok cepljenja že zdavnaj zamudili. Vsi necepljeni psi bodo zato pokončani, lastniki psov pa kaznovani po 72. členu zakona o varstvu živine pred živalskimi kužnimi boleznimi. Cepljenje bi moralo biti zaključeno 4. 2. 1956. — No, pa le nič se ne bojte. Tokrat so jo polomili na Občinskem ljudskem odboru v Kranju, ki je vse datume cepljenja opremil z letnico 1956 namesto z 1957.

Vas pozdravlja
Vaš Bodičar!

ŠŠ S SODIŠČA

NI GA LEPO ZBUDIL

V. J. iz Tržiča se je pri sodišču v Kranju zagovarjal, ker je s pestmi tolkel vratarja tovarne BPT, ga podrl na tla in ga zmerjal z raznimi nedostojnimi izrazi. Obdolženec je dejanje v glavnem priznal, zagovarjal pa se je, da je bil vinjen in da je proti vratarju ostro nastopil, ker ga je ta zbudil z darcem po vratu.

Ugotovljeno je bilo, da je V. J. prišel dne 18. junija letos popoldne v tovarno vinjen in je v oddelku s cigaret v roki za mizo zaspal. Ko je bil vratar poslan, da vinjenega delavca, ki je tistega dne opravil svoje delo že v dopoldanski izmeni, spravi iz tovarne, ga je dlje časa budil, nato pa je obdolženec nenadoma skočil k vratarju in ga začel napadati s pestmi. Prisotni delavci so hitro priskočili in ga pomirili, obdolženca pa to ni bilo všeč. Iz tovarne gredeč je še enkrat napadel vratarja, ga tolkel s pestmi in vrgel po tleh, tako da je ta dobil odrgnine po obrazu, nadlehti in komolcu, oteklino na čelu in podplutbo na korenu nosa.

V. J. je bil za to dejanje obsojen na 1 mesec zapora, kazen pa mu je bila z ozirom na neoporečnost, vinjenost in pripravljenost povrniti odškodnino, izrečena pogojno za dobo dveh let.

Pijan človek ne spada v tovarno, pa ne samo zato, ker zlahka povzroči težke nesreče. Kajenje je itak strogo prepovedano, lahko pa si mislimo, kaj bi lahko bilo, ker je obdolženec vinjen kadil in s cigareto v roki zaspal. Kazen, ki jo je sodišče izreкло, naj bo v opozorilo vsem, ki imajo tak lahko miseln odnos do družbenega premoženja in neodgovoren odnos do uradnih oseb.

beležka

BREZ SMOTRNE RAZPRAVE

V ponedeljek so se zbrali v Kranju zastopniki družbenih in privatnih obrtnih obratov. — Predsednik Obrtne zbornice Drago Šiling je v svojem referatu o delu Obrtne zbornice in problemih obrtni na Gorenjskem, dokaj izčrpno nakazal problematiko obrtništva tako, da je bilo snovi za razpravo dovolj. Vendar razprave v tem smislu, kaj bi bilo moč storiti za razvoj obrtni, ni bilo! Živahnije je postalo šele, ko so prebrali delegate za občni zbor obrtnikov Gorenjske.

Ko so razpravljali o delegatih iz družbenega sektorja, so nekateri privatniki (prav na tih) izrazili, da jih to ne zanima in obratno. Eden izmed navzočih pa se je oglašil, češ naj bi novinar, ki je bil na sestanku, ne napisal tako, kot je bilo napisano o nekaterih obrtnikih lani, hkrati pa je ta obrtnik dejal, da o tem posvetu tako in tako ne bo kaj pisati, ker pač ni razprave. Kaže, da se je ta tovariš čutil prizadetega v članku, ki je po mnenju nekaterih drugih prav upravičeno prikazal nepravilna hotenja posameznih obrtnikov.

Lj.

lico; Alojzija Sedlar, gospodinja z Jesenic — dečka; Antonja Suštar, tkalka iz Zg. Dobrave — deklko.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje Kranj RAZPISUJE

dve uslužbenki mesti pisarniško-finančne stroke za podružnico OZSZ Jesenice. Pogoji: 6 razredov gimnazije ali njej enake šole, praksa zaželjena. Plača po temeljni uredbi o plačah uslužbencev državnih organov.

Prekmalu nas je zapustila priljubljena

EVA DOLINŠEK

medicinska sestra

Pogreb drage članice naše sindikalne podružnice bo v nedeljo, dne 27. januarja ob 16. uri izpred hiše žalosti — „Iskra“ blok, Planina št. 19.

Ostala nam bo v trajnem spominu!

Sindikata zdravstvenih delavcev podružnica št. 1, Kranj

Po kratki in hudi bolezni je umrla uslužbenka

EVA DOLINŠEK
medicinska sestra Centra za patronažno službo

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 27. januarja ob 16. uri izpred hiše žalosti — „Iskra“ blok, Planina št. 19.

Slava njenemu spominu!

Uprava in upravni odbor Zdravstvenega doma, Kranj

Pred peto premiero v Mestnem gledališču na Jesenicah

GOTTHOLD EPHRAIM LESSING: EMILIA GALOTTI

Za nemško književnost 18. stoletja in še posebej za nemško dramatikoto dobe pomeni Lessingovo delo prelomna umetnost, ki se je gledovala po tujih, predvsem po francoskih vzornikih. Čeprav je tudi Lessing občudoval Shakespeara, je kljub temu ostal samosvoje iskalec novih poti v književnosti, zlasti v dramatik, kjer je ustvaril največ in najboljše.

Lessingovo dramsko delo je v veliki meri izraz njegovega literarno-teoretičnega iskanja. Kot dramaturg pri Hamburškem narodnem gledališču je napisal svojo znamenito Hamburško dramaturgijsko eseje, v katerem je kritično pretresel zakone Aristotelove dramaturgije. Od treh notranjih zakonitosti drame; od enotnosti časa, kraja in dejanja je brez pridržka priznal enotnost dejanja, s čimer je prikazovanju na odru odprl nove možnosti ter se približal shakespearejski dramaturgiji. Najvidnejši izraz Lessingovih prizadevanj za sprostitve prikazovanja na odru pomeni prav njegova tragedija Emilia Galotti. Delo je izšlo leta 1772, nekaj let po Hamburški dramaturgiji.

Kot še nekatera druga dela je Lessing tudi dejanje te tragedije postavil v preteklost in v tujino. Prizorišče drame je Italija, kjer je renesansa 16. stoletja kot nikjer drugod sprostila človeškega duha ter z razvojem umetnosti in gospodarstva v italijanskih mestih dajala tej deželi posebno podobo.

Kljub temu, da je bil Lessing Nemec in da je svojo Emilia Galotti pomstil v določen čas in kraj, je v tej tragediji toliko nadčasovnosti in nadprostorosti in, lahko bi rekli, nadnacionalnosti kot morda v nobenem drugem Lessingovem delu. Elementarno čustvovanje in občeloške misli, ki jih Lessing izraža skozi usta svojih junakov, približuje tragedijo delom Shakespeara, ki je bil najprej človek in šele potem Anglež. Čeprav je Lessing živel v racionalistični dobi 18. stoletja, vendarle pri njem, vsaj v tej drami, prevladuje čustvo nad razumom, ali z drugimi besedami: pravo čustvovanje ni podrejeno razumu. »Kdor v nekaterih stvareh ne izgubi razuma,« pravi Emilin oče Odoardo v zadnjem dejanju, »ta ga nima, da bi ga izgubil.« Če je Lessing v tej drami prikazal na eni strani brezobzirnost in moralno propalost vladajočega sloja v renesančni Italiji, je na drugi strani pokazal na čustveno globlji in čut za čast pri nižjem sloju, pri tistem sloju, iz katerega so izšli največji duhovni renesančne umetnosti. Le čustvo in čast privedeta očeta Odoarda do tega, da rajši umori svojo lepo hčer, kot pa da bi jo prepustil pohoti vsemogočnega italijanskega princa. Zlomil je rožo, kot pravi Lessing, še preden ji je vihar potrgal liste.

Lessing je s svojimi razmišljanji o dramski umetnosti in tudi s svojimi

dramami močno vplival na poznejša nemška gledališka dela, zlasti na nemško meščansko tragedijo, ki je s Schillerjevim delom »Kovarstvo in ljubezen« dosegla svoj vrh. Če bi nemško dramatikoto mogli primerjati s

slovensko — takšne primerjave pa so vedno precej tvegane — potem bi lahko rekli, da Lessing v dramatikoti pomeni Nemcem toliko kot Slovincem — Linhart.

Jože Sifrer

NEKRITIČNA RAZMIŠLJANJA OB VEČERU MLADIH

Ne da bi zmanjševal pomembnost lirskega dela večera, je vendarle res, da sta lirski in epski deli Z urednikom se prav za prav nisva domenila, da naj napišem ta sestavek jaz in v tem je vsa nerodnost. Velika je namreč človeška odgovornost, kadar gre za izjave o hotenjih in snovanjih umetnika — če pa je vrhu vsega še mlad in si je šele zadel na rame ta »težki križ«, je odgovornost tem večja. Daleč od tega sem, da lahko literarnemu delu kritika odvzamem resnično vrednost, ki jo delo ima in zato tudi še delj od tistega, da bi z neodgovornim čekanjem, ki je neredko pogost pojav v našem ožjem in širšem kulturnem krogu že kar običaj, vedril in oblačil nad usodo umetnikovega imena in dela. Skratka, v dveh urah ni mogoče napisati do skrajnosti premišljene in objektivne ocene, kakor jo tak večer zasluži, ker pa stavi ne čakajo in je vendarle treba napisati nekaj »za to izdajo« sem tako skromno naslovil pričujoči zapis.

Dogodek — je sam po sebi lep in zanimiv, v našem času kar preveč mrtvem provincionalno omejenem zatišju pa nad vse razveselji. Škoda le, da taki dogodki venomer gredo mimo širših plasti občinstva in ne hajdejo pravega odziva v ožjem kulturno prebujenem krogu, ker a priori odklanja vse, kar ne zveni po vrhunstvu, svetovljanstvu, ki tako blago vplivata na malomeščanski snobizem in domišljavost, da le kaj.

Tudi m'no tega snobizma je bil večer lep. Srečali in spoznali smo najmlajšo generacijo. Iz tega

okvira lahko izvzamemo le Dominika Smoleta in Petra Božiča — oba sta namreč presenetila s svojo stilno enotno, dasi v hotenjih različno vsebinsko in formalno dognanostjo in s tem tako po letih, kakor z umetniško fiziognomijo izpričala, da sodita bolj v srednjo kakor najmlajšo generacijo. Prozo obeh odlikuje ritmično ubrana fraza, enostaven pa vendar zelo poetičen stil, izvirnost snovi in intravertiranost v mikrokozmos človekovega osebnega sveta in sočloveka. (Božič je bil predstavljen z odlomkom iz njegovega romana Človek in senca, Smole pa z odlomkom iz novele Radosti in bridkosti mladega nagajivca.) V celoti je prozni del literarnega večera zapustil močnejši vtis. Ob obeh prozaistih naj takoj povem še to, da je odlomek iz novele JEZUS KRISTUS Matjaža Kmečija resnično presenetil. Slednje ime je širši javnosti nepoznano, ker se doslej še ni pojavljalo na straneh naših književnih revij, zagotovo pa je moč trditi že po tem, kar smo zadnjič slišali, da gre za talent, ki mnogo obeta. Domiselna obravnava snovi, zelo erupтивен, res da ne ugajen in enoten slog in sprepletanje fantastičnega s čisto realnostjo dopuščajo to uranjeno trditve.

ŠE O KAMNIŠKIH »HLAPCIH«

Brez dvoma je koristno zapisati oceno posameznih dramskih uprizoritev tudi za amaterske dramske družine, ker se jim daje s tem priznanje za napore in dobro voljo, v kolikor so pa kritike strokovno in predvsem razumljivo napisane, pa tudi napotila za odpravljanje morebitnih pomanjkljivosti.

Kljub temu pa menim, da kritik pri svojem pisanju ne bi smel jemati kriterija kot da obdeluje izvedbo dramskega dela v poklicnem gledališču, kjer so možnosti za kvalitetnejše izvedbe mnogo večje.

Uprizoritev Cankarjevega dela je za amatersko dramsko družino velika preizkušnja in ivergana stvar. Poklicane pa so amaterske družine DPD »Svoboda«, da izražajo svojo idejno usmerjenost ravno z izvajanjem teh del, ker so naša domača in nam ter našim idejam najbližja. Pri tem bi pa morale biti vsakemu jasno, kdor se le neko-

liko bavi z amaterskim uestvovanjem, prav tako bi moralo biti jasno tudi kritiku te uprizoritve, da dajejo amaterske dramske družine pač po svojih sposobnostih. V družinah so zbrani ljudje najrazličnejših poklicev, začetniki, ki prvi stopajo na odrske deske in razpolagajo le z zvrhano mero veselja in dobre volje in pri tem ne štedijo s časom in trudom. Zahtevatvi od teh ljudi dosledno obdelane like je nemogoče, zato je nujno poslužiti se nekaterih prijemov, ki pomagajo obogatiti predstavo ter nadoknaditi vrzeli. Tropa očitkov na račun teh prijemov je neupravičena in je lahko samo plod zvišenega gledanja na uprizoritev amaterske družine.

Mnogo koristneje bi se mi zaradi tega zdelo, če bi ljudje, ki se čutijo poklicne pisati sodbe o takih predstavah, pristopili k tem postritvovalnim ljudem ter bi jim prijateljsko in pred-

vsem po domače povedali svoje mišljenje o izvedbi. Pisanje kritik, prenapolnjenih z najrazličnejšimi tujkami, ki nam amaterjem dostikrat niso razumljive, trgati predstavo na kosce in končno »vzdihniti«, da naj bi ne bila ta predstava edina uprizoritev društva, ni plodno in lahko doseže ravno obratni namen.

Amaterske družine na podeželju potrebujejo na vsakem koraku strokovne nasvete za svoje delo, v svoje vrste rade sprejemajo ljudi, ki imajo voljo in veselje ter so sposobni za pripravo dramskih uprizoritev. Svetoval bi vsakomur, kdor se ukvarja samo s pisanjem kritik, naj bi pristopil k aktivnemu delu v društvu, naj bi pomagal soustvarjati kvalitetne predstave, ker bi s tem mnogo bolj koristil razvoju amaterskih gledališč in bi svoje znanje mnogo koristneje in uspešneje naložil. JOŽE ADRINEK

FILMI, KI JIH GLEDAMO

„PRIMATE TATU“

Srečanje s kriminalnimi filmi režiserja Hitchcocka (Dvoriščno okno, Ključ M. za umor, ki smo ga videli pred kratkim) pomenijo ljubiteljem filmske umetnosti pravcata doživetja, ki jih zlepa ni moč pozabiti.

V kranjskem kinematografu je tokrat na sporedu kriminalni film v vistavision tehniki »Primate tatu«. Tudi ta film kot vse ostale Hitchcockove mojstrovine, odlikujejo spretna dramaturška gradnja, preciznost zapleta s silovitim porastom dogajanja in spretno risani, psihološko poglobljeni značaji in končno še spretna režija. Tudi smemalna kamera se v tem filmu posluži nekaterih drznosti, morda bi lahko dejali: nekaj novih prijemov v smemalni tehniki. In če k vsem

naštetim pozitivnim stranem filma dodamo še igralsko nadarjenost šarmantne Grace Kelly in simpatičnega Garry Granta, ki soigralki odlično sekundira, tedaj smemo reči: oglejte si film in presodite sami!

Zal pa tega filma, zavoljo vistavision tehnike, ne bodo mogli predvajati vsi kinematografi.

„PARIZ, MESTO ZALJUBLJENIH“

Angleški barvni film, v katerem je vreden omembe edino sijajni igralec Alec Guinness, ki skuša s svojo igro iz slabih šal napraviti dobre šale, pa mu to uspe le nekajkrat. Če ne bi bilo njega, se ob tej revijski komediji sploh ne bi smejali — pa še tako se ne moremo kaj dosti smejati. mm

Ne da bi zmanjševal pomembnost lirskega dela večera, je vendarle res, da sta lirski in epski del ostala neuravnovešena. Pri proznem delu gre skozi priznanje izvirnosti, čeprav je še čuti v podtaktu Cankarja, medtem ko je v lirskem delu občutneje zaznavna vrsta vplivov od Lorce Kosovele, ekspresionizma in impresionizma. Svojevo liriko opredeljuje kar preveč hotena racionalističnost, da ne rečem mistična refleksija, medtem, ko je Bojan Pisk racionalist po naturi, zato se mu majhna oblika naravnost prilaga. Emocionalno močno in malone preziraje formo doživlja Veno Taufer. Več mu je do tega — kaj, kot kako. Aco Popovski, makedonski pesnik, doživlja intenzivno, škoda le da v metaforiki ne išče nacionalnih posebnosti.

Celotni vtis, ki ga je večer zapustil — v podrobno analizo se na skopo odmerjenem prostoru ne morem spuščati, je bil približno tak: dostojna raven prizadevanost za zvirnostjo, preveč intravertiranega iskanja in boleznosti, nikakor pa ne nevere, čeprav ne povsem brez čizniza; tihotizije in pejsaž, labirinti v katakombah preveč po sebi in vse premalo po družbi brskajočega jaza.

Na vsak način — lepo je, če kdo prinese v provinco vsaj malo slovenskega, da ne rečem evropskega nemira.

Pesniške umotvore so brali: Mija Janžekovičeva, Alja Tkačeva in Laci Cigoj.

RADO JAN

Z RAZSTAVE V PREŠERNOVEM MUZEJU

Raffael

Raffael je poleg Leonarda in Michelangela utemeljitelj stila visoke renesanse. Rojen je bil leta 1483 v Urbinu, kjer je prejel prvi slikarski pouk. Leta 1499 ga srečamo v delavnici slovečega mojstra Perugina v Perugi. Pod njegovim vplivom nastane Raffaelovo znano delo »Marijina zaroka«, ki jo odlikuje enostavna, strnjena kompozicija.

Leta 1504 se v Firenzi prvič približe seznanil z umetnostjo Leonarda in Michelangela. V tej dobi naslika vrsto Madon (n. pr. Madona z Uščkomo), v katerih se mojstrsko družita Peruginov tip ženske lepote in kompozicija Leonarda da Vincija. Znani portreti iz te dobe so: lastni portret, portret Angela in Maddalene Doni, La Muta itd.

Za razumevanje Raffaelovega slikarstva je morda najbolj značilno delo »Polaganje v grob« (1507). V njej je združil vse slikarske pridobitve renesanse v harmonično celoto. Kompozicija je posnel po Leonardu, gibe figur po Mantegni, anatomijo in držo telesa pa po Michelangelu.

Poleti 1508 se Raffael iz Firence preseli v Rim in prevzame delo pri poslikavi treh dvoran v Vatikanu. Te so kasneje dobile ime »Raffaelove Stanze«. Vatikanske freske (Atenska šola itd.) štejejo med najodličnejša dela takojmenovane rimske šole, ki je v visoki renesansi prevzela vodstvo italijanske umetnosti. V njih sta se figura in pro-

stor prvič povežala v neločljivo celoto. Pogled v bodočnost, t. j. v barok, kaže freska »Izgon Heliodorja« in predvsem Raffaelovo zadnje delo »Spremenjenje na gonu«.

Pravo nasprotje Raffaelovih, pogosto močno idealiziranih kompozicij, so njegovi številni rimski portreti: La Fornarina, Dona Velata, Tommaso Inghirami, portret Julija II., Leona X. itd.

Raffaelovo slikarstvo ne išče in ne rešuje problemov, z nenavadno spretnostjo pa sprejema pobude, jih bogati in združuje v estetsko učinkovito celoto.

Občudovan od sodobnikov umre mlad, koma 37 mu je, v Rimu.

LEPA BILANCA DRUŠTVA „ENAKOST“ IZ KRANJA

Obrotniški pevski zbor »Enakost« v Kranju že sedem let vztrajno in uspešno goji našo narodno, umetno in borbena pesem. V teh letih je imel zbor 23 samostojnih koncertov doma, 4 gostovanje na Dolenjskem, eno na Stajerskem in eno v Crikveni.

Pevski zbor »Enakost«

nici. Peli so tudi za Radjo Koper in Radio Ljubljana. Sodelovali so štirinajstkrat na raznih prireditvah in proslavah — zbor je tudi sodeloval pri uprizoritvi grške drame »Kralj Edip« v Prešernovem gledališču.

Vseh sedem let je zboru d'rigiral tovariš Viktor Fabiani, ki zasluži za svoje plodno in požrtvovalno delo vse priznanje. Zaradi odhoda tov. Fabianija na novo službeno mesto je v zadnjih mesecih prevzel vodstvo zbora tov. Gruden, ki je že v kratkem času dokazal, da je vzoren zborovodja. Da je temu res tako, bo dokazal obrotniški pevski zbor na letošnjem tradicionalnem koncertu.

S. A.

„PLES V TRNOVEM“ NA ODRU V TACNU

V Tacnu pod Šmarno goro je igralska družina prosvetnega društva pred kratkim uprizorila C. Golarja burko v 3 dejanjih »Ples v Trnovem«. Gledalci, ki so tudi četrto ponovitev igre obiskali v velikem številu, so uspelo režijo in prizadevanja igralcev pohvalili z burnim aplavzom. Tudi scena je gledalcem zelo ugajala. — Med odmori je igral vaški trio iz Tacna, vmes pa so fantje in dekleta prepevali priljubljene narodne pesmi.

Igro bodo ponovili še v nedeljo 27. januarja v Domu gasilcev v Tacnu, medtem ko bodo naslednjo nedeljo gostovali v Bukovici pri Vodichah. J. F.

Z GOLDONIJEVO KOMEDIJO SO GOSTOVALI

Dramska sekcija KUD »Janko Kobal« Voklo se je pred kratkim predstavila gledalcem z Goldonijevo komedijo v treh dejanjih »Zdrahe na vasi«. V soboto zvečer so gostovali na Visokem, v nedeljo pa na Kerkci. Igro je zrežirala učiteljica iz Voklega, Malči Švalj. Pri vseh predstavah so bili igralci nagajeni z velikim aplavzom. C.

PRVA PREMIERA NA ODRU V MOSNJAH

Igralska družina DPD »Svoboda« iz Mošenj je letos pričela z delom s precejšnjo zakasnitvijo. Za otvoritev gledališke sezone so izbrali delo domačega avtorja, in sicer Ogrincovo veseligr »V Ljubljano jo dajmo«. Premiera je bila minulo nedeljo. Dvorana je bila tesno zasedena, kar je tudi dokaz, da uživa mošenjska igralska družina simpatije prebivalstva.

Vloge, od najmanjše do glavne, so bile dobro podane, pa tudi v režiji ni bilo opaziti večjih spodrsiljav. Tudi sceni ni bilo kaj očitati. Igro bodo še nekajkrat ponovili, nakar bodo opravili tudi nekaj gostovanj. C. Z.

„ZALUJOČI OSTALI“ NA BOHINJSKI BELI

V Nušičevi komediji »Zalujoči ostali« je avtor pošteno razgalil tisto drobno meščansko družbo, ki se v svojem neutrušenem polepu po pokojnikovem imetju pogreza tako globoko, da postane gluha za vsako spodobnost in človeško moralo. Pri tem pa razkriva svoje skrite nagone in lastno moralno revščino. Najpretkanejši lisjak in grešnik med njimi pa je nekdanji sreski načelnik Agaton, ki hoče s svojimi preračunljivimi triki opehariti vso »zalujočo« rodbino in dediščino pridobiti zase. Hkrati pa se poslužuje vsemogočih zvijač in metod, ki jih je z uspehom uporabljal že nekaj kot sreski načelnik, in mu tudi pred zaslepljeno družbo v mnogočem koristijo.

Igro so spretno in živahno zaigrali domači igralci. Predstavi v soboto in nedeljo sta bili zelo dobro obiskani. Gledalci so z navdušenjem in odobravanjem spremljali nastop igralcev.

Agatona je z uspehom zaigral Zdenko Cund, njegovo ženo Simko pa Vida Poljanec. — Zasedba ostalih vlog je bila naslednja: Miča — Jože Strgar, Tanasije — Franc Sušnik, Proka — Franc Mulej, Advokat — Jože Zupan, Vida — Vera Olišič, teta — Marija Zupan, Danica — Francka Zupančič, Trifun — Jože Zupančič, G'na — Majda Kunstelj in Sarka — Betka Purkart. Jb

PREPROSTO IZRAČUNAVANJE KALORIJ

RECEPTI

Pogosto slišimo pritožbe, da so kalorije v raznih jedilnikih previsoko ali prenizko določene. Mnoge matere in gospodinje poskušajo skladno s temi količinami pripraviti jedilnike, toda člani družine so nezadovoljni, ker »nočejo biti lačni«. Na ta nesporazum naletimo večkrat, ker na primer količina 2400 kalorij zadostuje odrasli ženi srednje aktivnosti. Popolnoma normalno je, da je ta količina za 25% žena previsoka in za 25% žena prenizka. V nobenem primeru pa ta količina ne zadostuje delovnim moškim in mladini, katerih potrebe so mnogo

večje (3000 do 3400 kalorij dnevno). Dnevno potrebo kalorij izračunavamo na tale način:
Odrasla žena srednje rasti rabi za vzdrževanje svojega organizma, to je za bitje srca, dihanje, prebavo in vse ostale funkcije organizma, približno 1500 kalorij. To količino vzamemo kot osnovo za nadaljnje izračunavanje celotne potrošnje kalorij, upoštevajoč specifične potrebe posameznika. Realne številke dobimo, če računamo po priloženi tabeli:
žena od 55. do 60. leta potroši v eni uri sledeče število kalorij: za spanje 60, za počitek in čit-

tanje 80, za umerjeno šivanje in pletenje 90, za petje 100, za strojepisje 110, za likanje, umivanje in pomivanje posode 120, za pranje perila 140, za normalno hojo 250, za sekanje drv 400, za hitro hojo 500 in za plavanje 500 kalorij.
Pri izračunavanju dnevne potrebe kalorij moramo tudi paziti, da bo prehrana vedno uravnovešena. Izdatnejšo prehrano pripravimo tako, da dodajamo raznovrstna živila, na primer meso, zelenjavo in sadje, ne pa samo ene vrste prehrane. Isto velja za zmanjšanje dnevnega obroka kalorij.

KROMPIR V OMAKI

1 1/2 kg krompirja, slan krop, 8 dkg masti, 4 dkg alanine, 8 dkg moke, čebula, zelen peteršilj, česen, kumina, timian, majaron, žlica gorčice, žlica paradiznikove meze, kostna juha ali voda, 2 kisli kumarici, 1 1/2 dl kisle smetane.

Krompir olupimo, zrežemo na kocke in skuhamo v slanem kropu. Medtem prepražimo na masti sesekljano čebulo, nato moko in na majhne kocke zrezano slanino. Nazadnje pridenemo temu še sesekljan zelen peteršilj in strt česen, majaron, kumino, timian, paradiznikovo mezo, gorčico in krompir z vodo, v kateri se je kuhal, ali kostno juho. Primešamo še na drobne kocke zrezani kumarici. Pred serviranjem prilijemo kisló smetano.

SEKANICA IZ GOVEDINE IN DROBOVINE

1/4 kg govedine, četrt kilograma drobovine, čebula, četrt kilograma kruha, 2 žlici paradiznikove meze, poper, sol, 1 dl rdečega vina.
Kruh kuhamo na kostni juhi ali pa tudi na vodi oziroma mleku, da postane omaka gosta. K temu primešamo zmleto meso in drobovino s čebulo, zalijemo s kostno juho, solimo in popramo, na koncu dodamo 1 dl rdečega vina. Serviramo s krompirjem ali testeninami.

OBED V ENEM LONCU

1/2 kg svinjske glave ali parkljev, 3/4 kg fižola, 3/4 l vode, 2 korena, 1 drobno čebulo, poper majaron, lovrov list, sladka paprika, strok česna, 2 dkg masti, 2 dkg moke, domače rezanci.
Svinjsko glavo ali parklje, sveže ali prekajene, in čez noč namočen fižol pristavimo v vodi. Dodamo narezano korenje in čebulo. Jed odlašimo s poprom, majaronom, lovrovim listom in začimimo s sladko papriko ter strokom česna. Kuhamo približno 2 uri. Proti koncu dodamo nekoliko svetlega prežganja, ki pa ga moramo gladko razkuhati. V jed zakuhamo še široke rezance.

PRAKTIČNI NASVETI

Šipe na kuhinjskih pa tudi na sobnih oknih se v mrazu rade orose, če dela v sobah več ljudi. To neprijetnost lahko preprečimo za nekaj časa, če namažemo šipe z mešanico iz 500 gr vode, 500 gr špirta in iz 50 gr glicerina ali pa z mešanico mila, glicerina in špirta. Ko se šipe posuše, jih z mehko krpo, ki ne pušča vlaken za seboj, zbrišemo, da so spet svetle in prozorne.
Štedilnik na drva čistimo že med kuho. Zbrišemo vse, kar prekopi. Kuhalno ploščo namažemo z grafitom. Kuhinjske brisače in krpe so mnogo dlje uporabne, če namesto njih uporabljamo papir pri čiščenju štedilnika.

NI VSE ZA VSAKOGAR

MODA IZPOPOLNjuje POSTAVO

Vsakoletna sprememba mode nam nudi vrsto možnosti za izbiro oblek, ki se najboljše podajo določeni postavi. Namen obleke pa je tudi ta, da postavo izpopolni. Kako, preberite v naslednjih vrsticah!

Idealna kombinacija za preveč vitko ženo je dvodelna obleka ali kostim s kratko jopico. Krila naj nosi široka, da ji zaobljijo boke. Izogiba pa naj se tričetrtinskih plaščev in tudi oblek, ki so v životu preveč nabrane, ker to samo poudarja vitkost.

Za zelo majhne ženske je važno, da njihove obleke, kostimi in plašči niso ne predolgi in ne prekratki. Najprimernejša dolžina je 35 cm od tal. Majhne žene imajo navadno tudi kratke roke. Da pridejo te bolj do izraza, naj nosijo na zimskih oblekah in kostimih ozke rokave. Dobro jim tudi pristojne obleke z navpičnimi progami,

ki so letos tudi moderne. Ni pa priporočljivo zanje, da nosijo velike ovratnike, velike klobuke, velike torbice in preveč vidne okrase, ker jih to dela manjše. Zanje so najprimernejši majhni, ljubki klobučki in kape, ozki krzneni ovratniki in tako dalje.

Zene s polnimi postavami naj se izogibajo trenutnih modnih novosti, ki ne ustrezajo njihovim postavam: n. pr. plisirana in okoli bokov nabrana krila itd., skratka vse kar poudarja postavo. Najidealnejša zanje je obleka po princes kroju, ki vzbuja videz vitkosti, obenem pa tudi povišuje postavo. Lepo se jim podajo temne, ne prekratke barve. Kostimi naj bodo čim bolj enostavni z ravno in ne preveč prijeto jopico. Dobro se tem postavam prilaga tudi kostim z istobarvno vestjo. Ako želi taka žena osvežiti obleko z živahnjšim tonom,

naj si za večer omisli bel ali kak drug nežno barven cvet na ovratniku.

Visoke postave najraje izbirajo. Odlično jim pristojne široki klobuki, veliki ovratniki, široki rokavi in tričetrtinski plašči. Tudi raznobarvne vestje lahko

nosijo k temnim krilom. Krila so lahko široka ali tudi ozka, obleke nabrane, plisirane in podobno. Močne in živahne barve so prav tako priporočljive. Ženske, ki so velike, pa naj se izogibajo ravnih in ozkih plaščev.

Franc Bitenc

1+3=4 dobro (3) odlično (5) zadovoljno (1)

prav dobro (4) slabof (4+)

odlično (5)

MLADA RAST

Franc Bitenc

ZGODBA o MALEM Jožku in njegovem črnem BICKU

3.

Poletje je minilo in kača se ni pokazala. Bos, raztrgan in umazan je jeseni spet sedel v šoli ter pogosto mislil na svoje ovce, ki jih je zjutraj zapustil na paši in jih popoldne vedno poiskal. Bolj ko je postajalo mraz, manj mu je rojil zakletih grad po glavi, in ko se je na rovtu ves prezebel zavijal v zakrpani suknjič, je vse redkeje mislil na blesteče obleke, ki bi jih nosil, če bi postal kraljevič. Zelen si je le še tako dolge hlače, da mu mraz ne bi grbal kože na kolenih, pa take volnene čepice, da bi tudi nesrečna ušesa spravil podnje.

Zim se je bal. Vedel je, da bo vsak večer tepen. Samo zaradi smučk. Dobil jih je za deset frankul, pa se jih ni upal gospodarju pokazati. Skrival jih je v sosedovem stelnjaku. Če je le mogel, se je vsako popoldne izmuznil na bližnjo skakalnico, ki so jo otroci uredili na strmem bregu. Tam je doživljal najšrečnejše trenutke svojega življenja, ko je dvrvel po zaletu in zakričal z rokami po zraku. Kaj zato, če je skoraj po vsakem skoku obležal na vseh štirih! Skakal je pa le, in vrstniki so priznavali, da vedno bolje. Njegova sreča pa je bila brezmejna, ko mu je prijatelj posodil za tri skoke

prave skakalne smučke. Tudi enkrat ni padel! Vsa družina je tedaj soglasno ugotovila, da so njegovih padcev krivo smučke.

Navadno se je o mraku hotopil domov in pazil, da ga ni nihče videl, ko je vtaknil smučke v svoje skrivališče. Da ga bo gospodar za nedovoljeno potepanje nagradil z zausnico, to je tako

in tako vedel; Jožek se je bal samo tega, da ta pošastni človek še smučk ne bi dobil v roke. Nocoj pa je zbral ves pogum in s smučkami zakoračil naravnost na domače dvorišče. Trdno je sklenil poprositi gospodarja za nove, v zameno pa

obljubiti, da se bo smučal samo ob nedeljah popoldne. Tolažil se je z upanjem, da bo morda uspel, saj zdaj je že dve leti pastir pri hiši in nikdar ni še za nobeno stvar prosil. Oh, saj gospodar je včasih dober; da, prav gotovo mu jih bo kupil!

Toliko, da je začel razvezovati neštete vrvice, s katerimi je pritrjeval smučke na noge, že se je prikazal strah in trepet. Jožek je že hotel odpreti usta in iztisniti svojo prošnjo, ko je začelo padati po njem. Nazadnje je obležal v snegu. Ves divj mu je gospodar potegnil smučke z nog, jih odnesel v drvarnico in — o groza! — razsekjal na drobne kosce. Brezumen od žalosti se je Jožek

zakadil vanj. Toda debeli prsti so oklenili njegov vrat, da je izbuljil oči in brez moči obležal sredi gazl. Ko si je opomogel, je odtaval v hlev med svoje ovčke, se zaril najbližji v mehko volno in jokal, jokal, jokal... (Konec prihodnjic)

FISTER JOŽE:

Uganite ga!

Pri nas imamo škrate, je velik pet pedi, seže le v omaro — omara oživi. Ze iz nje pode se pisani konjiči, zajčki priskakljajo, vozijo voliči. Psički zdaj za njimi muce pripodijo, račke prircaajo, pučke prihitijo... Mamica jezi se, nima več prostora, toda škrate ne neha, še snovati mora. Hiše si postavlja, male in velike, tūr gradi krog mize, gori pa — fabrike. Z avtom se popelje, kadar pa mudi se, kar pod strop z letalom, v svet svoj zapodi se.

POSETNIČA

Z PERKO VIS

Menda boste poklic tega tovariša le uganili, saj je skrit v priimku in imenu kraja.

Odvozlane zanke iz prejšnje številke

REŠITEV

DVOJNEGA KVADRATA

plod, lira, orel, daljava, Avar, Vače, Ares.

FINSKA PRAVLJICA

Smrekova češarka

lepi bogati hiši. Zelo je bila nejevoljna in sklenila je, da bo čarovnika prijazne sprejela, kadar bo spet potrkal na njena vrata.

Minilo je leto. In spet je čarovnika nanesla pot v mesto. Potrkal je na vrata velike, bogate hiše in prosil za prenočišče. To pot ga je ženska sprejela vljudno in prijazno, ponudila mu je jedate in pijače ter mu postlala najmehkejšo posteljo. Zjutraj, ko je čarovnik prenočišče hotel plačati, je denar odklonila. Nato ji je dal dva smrekova češarka, želeč ji vso srečo ob delu, ki se ga bo to jutro lotila.

»Kdo trka in vznemirja poštene ljudi ob tej pozni uri?«
Čarovnik je blago odvrnil:
»Popotnik, ki išče prenočišče.«
Ženska pa ga je neprijazno zavrnila:
»Pojdi, odkoder si prišel. Za berače pri nas ni prostora!«
In čarovnik se je odpravil nazaj k majhni skromni hišici ob robu mesta.

Ko je potrkal, ga je prijazen glas povabil, naj vstopi in v hiši sta ga sprejela mož in žena. Ponudila sta mu svojo večerjo in mu odstopila svojo posteljo, da bi čim udobneje spal. Zjutraj, ko je prenočišče plačeval, ni prijazna žena hotela ničesar sprejeti. Zato ji je podaril dva smrekova češarka, z željo, da bi bilo prvo delo, ki se ga bo to jutro lotila, čim bolj uspešno. Žena je smrekova češarka vzela in se mu prijazno zahvalila. Nato pa se je lotila platna, ki ga je tisto leto natkala. Merila je in merila, platna pa ni hotelo biti konec. Tako je merila tri dni in vsa družina ga je imela dovolj za obleko in še prodajala ga je.

Zgodba o srečnem naključju pa se je kaj kmalu razširila po vsej sosesčini. Prišla je tudi na uho žene, ki je stanovala v

Pohlepna ženska je čakala prav na ta trenutek, pograbila je vrečo z denarjem in se odpravila k mizi, da bi ga preštele. Se predno pa je prišla do nje, je kihnila in ne da bi pomislila, je stekla po robce. Tako je tri dni samo kihala in tekala po hiši za robcem. Sele ko so trije dnevi minili, se je ustavila ter prenehala kihati.

REPORTAŽA O ČASOPISU

GLAS GORENJSKE

Vam je všeč nova obleka „Glasu Gorenjske“? - Kaj nam je povedala anketa o našem časopisu

GLAS GORENJSKE

SOCIALNO ZAVAROVANJE TUDI ZA PRIVATNE GOSTILNICARJE

Zasebni obrtniki so v okviru Obrtne zbornice že ustanovili poseben sklad za socialno zavarovanje, h kateremu je pristopilo že precejšnje število obrtnikov. Podobno željo se izražali tudi zasebni gostilničarji. Teda, ker jih je premalo, da bi ustanovili lasten sklad za socialno zavarovanje, so že v teku razgovori, na podlagi katerih naj bi se zasebni gostilničarji vključili v sklad za socialno zavarovanje zasebnih obrtnikov.

I. A.

Lahko bi začeli takole: »Vesela tisk ustvarja novo veselo — javno mnenje. Zato je vloga tiska skrajno delikatna in odgovorna...«

Ali takole: »Časopisje opravlja v naši družbeni stvarnosti izredno pomembno funkcijo. Odločili smo se, da spregovorimo enkrat sami o sebi — časnikarji o časnikih...«

Pa tudi takole: »Pomen in naloga časopisja so se v zadnjih letih skoraj v bistvu spremenile. Zato nova vsebina našega časopisja terja tudi nove oblike — iz dneva v dan boljše, popolnejše. Časopis postaja vse bolj časopis in ni več zgolj agitacijsko in kronistično sredstvo...«

Z Novim letom je »Glas Gorenjske« začel izhajati v popolnoma novi obleki. Vendar bistvo stvari ni v tem. Nova obleka je samo posledica nečesa drugega: spremenili so se vsebinski vidiki urejanja časopisa, z eno besedo, spremenila se je vsebina. Zakaj? Je bil mar prej »Glas Gorenjske« zanič? Ne — kako bi potem vsako številko našega časopisa (kot kaže anketa) prebralo vsaj petdeset tisoč Gorenjcev! Ne, zanič res ni bil — ampak zares zadovoljni pa tudi nismo bili z njim, ne mi v uredništvu, ne naši bralci. Okus, rekli bi »časopisni okus« naših bralcev se je z leti razvil in izpopolnil in temu je bilo treba prilagoditi tudi naš časopis.

Sodobni bralec v Industrijsko in kulturno razvitih državah — tudi naša država je iz dneva v dan bolj taka — zahteva od časopisa, da je vse-

binsko in oblikovno bogat in pester. Danes ni več tako, da bi edini član družine, ki je več branja, sedel za mizo, družina okrog mize, pa bi prebral časopis ali knjigo ali pratio in prve do zadnje vrste — ne, sodobni bralec bere časopis v vlaku, na tramvaju, v metroju, v avtobusu, pri zajtrku, pri kosilu, po večerji. Zato zahteva od časopisa, da mu najprej v kar je moč krajših sestavkih sporoči vse najnovejše vesti iz sveta in domovine, da ga seznanji z najaktualnejšimi problemi, pa da mu tudi primerno merico zanimivega branja. Vse to v pravilnem sorazmerju, pa v taki obliki, da bo bralec, ki časopis preleti najprej po naslovih, recimo v vlaku, takoj videl KAJ JE KAJ, da bo vedel, kje, NA KATERI STRAN IN V KATEREM KOTU KAJ NAJDE, skratka, da se ne bo lovil in brskal po časopisu okrog, ampak ga bo takoj odprl tam, kjer so zanj najzanimivejše reči. Zato pa mora biti časopis oblikovno urejen tako, da so določene rubrike vedno na istem mestu in primerno oddeljene od drugega teksta. V našem časopisu pogleda nekdo najprej »Bodice«, drugi »Naš razgovor«, tretji najprej prebere Družinske pomenke, četrti zanimivosti na zadnji strani. V novi obliki našega lista ima vsaka izmed teh rubrik in tudi druge svoje stalno mesto, oblikovno pa so tako opremljene, da jih bralec takoj najde: ena je v okvirju, druga ima velik risan naslov, tretja je spet v svojem stalnem kotu in tako dalje. Od tod tisti številni okvirji in kotički,

ki nekaterim našim bralcem niso všeč, imajo pa samo en smoter: doseči, da je časopis pregleden — in ta smoter, kot nam zagotavlja večina bralcev, tudi bolj ali manj uspešno dosegajo.

Druga osnovna zahteva sodobnega bralca je, da je časopis pester, živahen. Tudi v interesu časopisa samega je, da je kolikor moč pestrejši — tako privlači vedno nove bralce in širi krog svojih naročnikov. Zato je treba v časopisu čim več slik — staro pravilo uči, da je ena sama dobra slika učinkovitejša od celostranske dolgovazne razprave — tekst pa mora biti čim živahneje urejen in opremljen z risanimi naslovi, velikimi in privlačnim podnaslovi, risbami in tako dalje.

»Hočem živahen in pester časopis, ki ga bom z zanimanjem brala!« — nam je v odgovoru na anketo pisala ena izmed naših stalnih naročnic. Njena zahteva ni osamljena; vsi naši bralci to zahtevajo. V novi obliki jim skušamo vsem ugoditi — seveda v mejah naših možnosti, ki niso vedno in povsem take, kakršne si želimo.

Ja, naše možnosti: pogovor o njih se vedno začne in konča v tiskarni. Naši tiskarji zdaj dajejo od sebe vse, kar oni in njihovi izrabljeni stroji zmorejo. Ko bomo dobili nov stavni stroj, nove črke, novo... — potem bomo spet stopili za korak naprej. Dotlej pa je to, kar nam dajejo zdaj, v resnici največ, kar morejo. Vse priznanje!

Naša mala reportaža o časopisu bi ne bila popolna, če ne bi omenili tudi tistih naših bralcev — v glavnem priložnostnih — ki nas vedno, pa naj storimo tako ali tako, kritizirajo in zmerjajo. Zelo malo jih je, to je res. Ampak vseeno upoštevamo tudi njihova mnenja. Tako zdaj nekateri pravijo, da smo preveč modernistični, da se z gledujemo, prečitno gledujemo po velikih zapadnjaških listih. Vsem tem bi pokazali samo prvo stran kakega zares senzacionalističnega lista, pa bi takoj utihnili z vsemi podobnimi očitki na naš račun! Ogromni članek v svojem posebnem okvirju, velike slike, dve tretjini strani v naslovih, podnaslovih in ilustracijah — takšna je videti katerakoli izmed strani velikih in malih zapadnih listov. Naš časopis je ob njih z vsem svojim »modernizmom« kaj skromen.

Tako. Reportaža o časopisu je pri koncu — pa tudi ni pri koncu, kajti nadaljevali jo bomo takrat, ko bomo dokončno pregledali vse odgovore na anketo o našem časopisu, razpisano v decembru. Odgovore bomo skrbno pregledali in skušali iz njih izluščiti kar največ koristnih napotkov. Verjmite, za vsako tehtno besedo o našem časopisu vam bomo zelo hvaležni. Zato se vsedite, vzemite v roke pero in nam napišite, kaj mislite o našem časopisu! Danes smo o njem povedali nekaj besed mi — zdaj nadaljujte vi!

KDO BO LETOS V PODLJUBELJU NAJBOLJŠI GOSPODAR - ZADRUŽNIK?

Aktiv mladih zadržnikov iz Podljubelja je med najdelavnejšimi aktivni tržiške občine. Lani so pripravili več predavanj, filmskih predstav, tekmo koscev, poučno ekskurzijo, deset mladincev pa je sodelovalo pri živinorejski razstavi, Letos pripravljajo tekmovanje, kjer bo vsak član aktiva pripravil kompostišče, gnojilni poskus in odbral krompir. Sadjarji bodo cepili vsaj eno sadno drevo, ga strokovno pognojili, obrezovali, čistili ter zavarovali dreve pred škodljivcem. Na področju živinoreje bodo tekmovali člani v tem, kdo bo imel najzvoznije urejen hlev, dekleta pa si bodo nabavila vsaj en par štajerskih kokoši.

J. V.

POSVETOVANJE EKONOMISTOV V KAMNIKU

Občinski odbor ZKS Kamnik je sklical posvetovanje ekonomistov, kjer so govorili o tekočih problemih naših lokalnih industrijskih podjetij, razpravljali so tudi o delu državnega gospodarskega aparata, ki pe njihovem mnenju premalo upošteva predloge s terena ter prepečasi rešuje tekoča vprašanja.

Z.

POLJSKI STROKOVNJAKI OBISKALI JESENICE

Petčlanska komisija strokovnjakov iz Poljske je preteklo soboto obiskala Jesenice, si ogledala tehnični muzej in predelovalne obrate jeseniške železarnice. Zanimali so se za delo Društva inženjrov in tehnikov, za samoupravljanje in delovne procese v podjetju.

U.

PO VII. PLENUMU CK LMS

Konec prejšnjega tedna je bilo v Ljubljani VII. plenarno zasedanje Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije. V živahni razpravi so govorili predvsem o delu mladih ljudi v tovarni, na vasi in v šolah. Mnogo so razpravljali o novi plačni politiki in poudarjali, naj delavec dobi za enako delo enako plačilo. Mladi ljudje radi delajo, če najdejo pravilno razumevanje in podporo s strani starejših. Pri zadnjih volitvah v delavske svete so mladi ljudje izrazili željo, da bi tudi oni radi neposredno sodelovali pri delavskem samoupravljanju, prav tako je mnogo mladincev želelo, da postanejo člani Zveze komunistov. Plenum je dal spet nove napotke za delo mladinskim organizacijam.

Prva stran francoskega dnevnika »L'Aurore«, značilna prva stran zapadnjaškega dnevnika: veliki naslovi in številni podnaslovi.

Prva stran angleškega časopisa »Daily Sketch«, popoldnevnik, ki je nekako na meji med takolimenovanim »resnim časopisom« (ki so, mimogrede povedano, v svetu zelo redki) in senzacionalističnim listom. Tipični večernik.

»Vjesnik u srijedu« je najbolje urejevan jugoslovanski časopis.

ŠPORT

USTANOVNI OBČNI ZBOR DOMŽALSKIH SMUCARJEV

Pretekli četrtek je bil ustanovni občni zbor domžalskih smučarjev. Udeležba je bila zelo majhna, toda na presenečenje vseh je prišlo precej mladih smučarjev, katerih je v Domžalah največ. Delo novega odbora bo predvsem v tem, da prebude iz spanja domžalske smučarje, saj jih je v Domžalah okoli 500. Ena prvih nalog bo tudi graditev slalom proge na Dobenu.

SVOLJŠAK PRVI MED GORENJCJI

Namizno teniška podzveza za Gorenjsko je v nedeljo pripravila v Kranju turnir devetih igralcev Gorenjske. Premočno, z dvema zmagama naskoka je bil prvi Škofjeločan Svovljšak. Vrstni red je bil naslednji: 1. Svovljšak (Škofja Loka) 8 zmag; 2. Horvat (Radovljica) 6 zmag; 3. Verčevšek (T) 5 zmag; 4. Kovarič (T) 4 zmag;

(seti 11:8); 5. Pikel (Jesenice) 4 zmag; 6. Marušič (Triglav) 4 zmag; 7. Mežar (Škofja Loka) 3 zmag; 8. Ješe (T) 1 zmag; 9. Znidar (J) ena zmag (seti 3:15). Hkrati so bili tudi sodniški izpiti, katere je opravilo sedem kandidatov. **R. S.**

OTVORITEV 45-METRSE SKAKALNICE V IHANU

V nedeljo je ihanski smučarski klub odprl novo 45-metrsko smučarsko skakalnico. Zgradil so jo s prostovoljnimi delom. Obenem so bile na novi skakalnici tudi tekme za prehodni pokal občine Domžale. Rezultati: člani — Korenčan (E) 207 točk (37, 36,5); Gorjanc (Triglav) 205 točk (35, 36,5); Franko (E) 192 točk (35, 35) itd.; mladinci — Senčar 178 točk (34, 32,5); Močnik 171 točk (31, 31,5); Koprivšek 168 točk (30,5, 30).

SLAB OBČNI ZBOR STRELCEV DOVJE - MOJSTRANA

Pred dnevi je imela strelska družina »Janez Mrak« iz Dovja - Mojstrane redni letni

občni zbor. Udeležba je bila zelo slaba, še bolj pičila pa so bila poročila upravnega odbora. To je razumljivo, ker je družina preko celega leta le živovarila. V Dovjem - Mojstrani imajo svoje strelšče za vojaško puško in bi lahko več napravili kot so, akoravno imajo le eno vojaško puško. Izvolili so nov upravni odbor in sprejeli več pomembnih sklepov za poživitev dela v družini. **R. C.**

REPUBLIŠKO PRVENSTVO HRVATSKE V HOKEJU NA LEDU NA JESENICAH

V nedeljo zvečer je bilo na Jesenicah republiško prvenstvo Hrvatske v hokeju na ledu. Srečala sta se HK »Mladost« iz Zagreba in HK »Drvodjelac« iz Varaždina. Prevladovali so hokejisti iz Varaždina in zmagali s 3:2 (1:1, 1:0, 1:1). Druga tekma med zmagovalcem »Drvodjelcem« iz Varaždina in »Zagrebom« iz Zagreba je bila v ponedeljek dopoldne. V drugi tekmi je bil zmagovalac HK »Zagreb« iz Zagreba, ki je zmagal s 10:3 (3:1, 2:1, 5:1). **U.**

SAH

V soboto in nedeljo se je v Kranju nadaljevalo individualno šahovsko prvenstvo Kranja.

V. kolo: Bavdek - Šimčič 1:0, Pogačnik - Kristan 1:0, Berčič II - Berčič I remi, Janhar - Kavčič remi, Sicerl - Misjak prekinjeno, Janškovec - Copič odloženo.

VI. kolo: Šimčič - Kavčič prekinjeno, Copič - Janhar 1:0, Kristan - Janškovec 1:0, Berčič I - Pogačnik 0:1, Misjak - Berčič II 1:0, Bavdek - Sicerl remi.

Odigrane partije iz prvega kola Sicerl - Kavčič remi, Bavdek - Copič 1:0.

R. C.

ŠPORT

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

MIMI MALENEK KONIC
VIGENCI ROMAN

Govoril sem z njim in ga vprašal, ali upa začeti na svoje. Pogumen je in podjeten, rekel je, da upa. Jaz bi založil zanj najemščino, pri doti mu jo bom odtegnil." Stal je nekaj trenutkov in videl, kako se oni trije spogledujejo. Ko le ni dočkal odgovora, je poudaril: „Mislim, da je treba kaj malo pameti, če hočete spoznati, da je to v vašo korist. Prazni vigenci ali tristo goldinarjev! Ni težko izbirati!“

„Hm,“ je neodločno dahnila Ana.

Miklavž se je oglašil s trdim, pretečim glasom:

„Da bi nam Dominko tu gospodaril?“

„S teboj je pa res križ!“ je jezno rekel Zgonc. „Gospodaril? V vigencu bo gospodaril, kaj mu vse drugo mar? Končno smo si svoji, mar ne?“

„Svoji?“ se je porogal Miklavž. „Kadar nas potrebuješ, smo si svoji, drugače nas komaj poznaš.“ Jezno je udaril s pestjo po mizi in zavpil: „Kar daj mu, Ana! Samo eno rečem: Če pride Zgončev v kovačnico, pojdem jaz drugam! Ne bom je prerekel!“ Vstal je in omahovaje šel proti vratom. Zadržal je za seboj, da se je Ana živčno stresla.

Molčali so, dokler je bilo čuti njegove korake, potem je spregovoril Zgonc:

„Misli, da bo šel res od hiše? Nikamor! Drugod bi mu še v šupi ne dali prostora. Zato vama svetujem, da premisli. Čemu bi vigenci stali prazni? In če misliš ostati doma, Aleš, je vendar bolje, da nekdo dela v kovačnici. Kaj veš, morebiti ti celo orodje krađejo, ko je vse tako zapuščeno in odprto vsem vetrovom.“

„Doslej je delal stric in dva delavca smo tudi imeli,“ je negotovo odvrnila Ana.

„Ali jih boš mogla obdržati in plačevati?“ je vprašal Zgonc.

Ana je pomislila, potem je dejala:

„Strica Filipa bom vprašala za svet.“

Zgonc je namršil obrvi, vedel je, da gospod Filip Zgončevih ne mara. Toda zatajil se je in hitro rekel:

„Vprašaj. Denar ima, saj mu fara dobro nese in stiska tudi, lahko bi ti pomagal. A kolikor ga poznam, se ga denar drži kot klop krave, ne vem, če mu bo šel voljno iz rok. Mislim pa, da bi bil tudi on vesel, ko bi videl, da si se pametno lotila gospodarstva, oddala vigenc v najem in da je ostalo vse med sorodniki. Če ti je prav, jaz vigenc dobro pznam, pa ti bom odštél tristo. Na roko, takoj!“

Oklevala je. Spomnila se je, da še ni plačala pogreba ne zvonjenja ne pogrebščine in da jo čaka sedmina, pod očetovim vzglavjem pa je našla samo tri povaljane desetake. Te tri je odštela za sveče in vino. Zares bi potrebovala denarja. Obrnila se je k bratu, čeprav ga doslej nikoli ni spraševala za svet.

„Kaj misliš, Aleš? Denarja res ni v hiši. Ali naj dava?“

Fant je razmišljal, Ana ga je opazovala. Bratov lepi, ostro rezani obraz se je odražal od strani, fine, tenke ustnice je imel tesno stisnjene. Ko ga je gledala, se ji je živo spomnil v spomin, kakršen je bil pred leti, tedaj, ko mu je še nadomestovala mater. Kako je bil ljubeč, okrogločičen, z živimi, zaupljivimi rjavimi očmi! Tako rada ga je imela! Kar zapelo jo je, ker zdaj ni do njega več čutila tiste ljubezni, kot nekoč. Zelo se je spremenil. Pri očetovi krsti je stal s prekrižanimi rokami, niti ene solze si ni obrisal! Le kako se je mogel tako zelo odtrgati od doma?

„Mislim, da bi lahko sprejela,“ je rekel po kratkem premisleku.

Obredni ples. Možje, oblečeni v medvedje kože, s prikazovanjem prizorov z lova, prosijo bogove za uspeh pri lovu.

Izlet v prazgodovino

— kot si ga predstavljajo risarji ameriške revije LIFE. Da so slike, ki jih posredujemo našim bralcem, zares zgodovinsko verne — za te ne moremo jamčiti, so pa nastale ob sodelovanju strokovnjakov, znanih zgodovinarjev.

Spodnja slika prikazuje, kako so nastale znamenite prazgodovinske slikarje v podzemeljskih jamah, prvih prebivališčih naših davnih prednikov. Može na tleh v kamenitih možnarjih mešajo rastlinske in živalske barve, umetnika na preprostem ogrodju pa slikata na kamenite stene jame.

ZGODOVINSKI IN DRUGI PABERKI

Zločini in prevodil — Pi —

Z GORENJSKE

Vasi in kraji pod Stolom in Begunjsčico niso znani in znameniti samo v tujsko prometnem ozirju, po prazgodovinskih najdbah, po razvitem železarstvu in izdatnih rudnikih, znameniti so tudi po tem, da je v teh krajih doma zdrav in bister rod. V večini teh vasi je tekla zibelka celi vrsti znamenitih slovenskih mož, ki imajo veliko zaslug za razvoj našega jezika, literature, gospodarstva, zaslug, da smo ohranili svojo naredno zavest in ponos v dobi najhujšega ponemčevanja, da smo se dvignili iz zaostalosti in korakamo danes vstric z ostalimi kulturnimi narodi.

Vas Vrba pod Stolom. Kdo izmed kulturnih Slovencev ni še poromal v to našo Meko in si ogledal ponosne gorenjske kmečke hiše in skromne sobice v njej, kjer je 2. decembra 1800 prijel na svet Ribičev France. V zavetju sv. Marka in pod okriljem Karavank je preživel svoja brezskrbna mladostna leta, na katera se je v zrelih letih v svojih pesmih z bridkostjo v srcu tako rad spominjal.

Naš največji pesnik dr. France Prešeren je prvi uvedel v slovensko književnost nove pesniške oblike, ki jih je poznalo dotedanje svetovno slovstvo: balado, romanco, gloslo, gazelo, nove oblike soneta (sonetni venec), uvedel stalne oblike kitice in nove oblike verza. V pesmi in življenju je izpovedoval misel svobodne človečnosti, bratstva in enakopravnosti med ljudmi in narodi. Bil je prvi, ki je spoznal potrebo, da dobe Slovenci besedno umetnost, ki

bi ustrezala slovenskemu izobraženstvu — književnosti po zgledu drugih evropskih narodov. Prešernova pesem je zaradi svoje vsebinske in oblikovne popolnosti prvi neizpodbitni dokaz slovenske narodne samostojnosti. Ob njej so se napajali vsi poznejši napredni rodovi, izobraženi in preprosti ljudje. Njegovo ime predstavlja Slovence v svetovni književnosti. Decembra 1846 so izšle v knjigi Poezije Doktorja Franceta Prešerna, ki so prva slovenska umetniška pesniška zbirka (1834 je izšel v posebnem zvezku Sonetni venec, njegova najgloblja in najbolj dovršena slov. pesnitev sploh). — Komaj tri leta na to, 8. februarja 1849 je v Kranju zatisnil svoje trudne oči.

V Vrbi se je rodil 22. I. 1811 tudi dr. Janez Pogačar, ljubljanski škof in za razvoj slovenskega slovstva zelo zaslužen mož. Ustanovil je več časopisov (v viharjem letu 1848 tednik Slovenski cerkveni list in Laibacher Kirchenzeitung, ki sta kazala Pogačarjevo široko in napredno obzorje, ustanovil 1875 uradni Laibacher Diöcesenblatt itd.), bil 1864 med ustanovitelji Slovenske Maticice, dal pobudo, da je njegov tajnik Anton Koblar zasnoval Zgodovino ljubljanskih fara in odločilno pospešil pod uredništvom profesorja in leksikografa Maksa Pleteršnika izdajo slovensko-nemškega Wolfovega slovarja, enega najpomembnejših del slovenskega znanstva. Umrl je v Ljubljani 25. I. 1884.

Zgoraj kamenita ženska glava, najdena v Franciji, spodaj razno orodje iz kamna in kosti.

JOSIP JURČIČ
in ZANKO KERŠNIK
ROKOVNJAČ
PRIREDIL
Edo ROBLEK
RIŠE
Milan SATISTA

25. Poteklo je kakih štirinajst dni.

Na večer je šel Blaž k čevljarju Bojcu, da mu zašije njegove edine čevlje. Medtem ko se je čevljarček ubadal z njegovim obuvalom, je Blaž zadremal na klopi. Na okno je močno potrkalo. Bojce se prestraši in skoči proti oknu. Na vprašanje, kdo trka, se pokaže pred šipo moška roka z razprtimi prsti.

Bojce brž pogleda po spečem Blažu. Ugasne luč in odide ven.

26. Komaj je zunaj, že plane Blaž na noge in stopi k oknu. Prejšnje trkanje ga je zbudilo in videl je tudi tisto čudno znamenje na oknu.

Vleče na ušesa, da bi kaj slišal, toda ujame le posamezne besede. Končno postane govorjenje razločnejše in Blaž spozna Nandetov glas.

»Jutri ob tem času pripelješ torej brdskega pisarja?«

»Da, če pride sam.«

Če pa pošlje pismo, ga prinesi ponoči k meni!« Rekel mu da nekaj denarja in izgine.

27. Ko se je Bojce vrnil v hišo, je Blaž smrčal na klopi. Čevljar prižge luč, ga zbudi in mu da čevlje.

Blažu pa se ni nikamor mudilo. Drezal je v Bojca toliko časa, da se je ta izdal, da je rokovanjač. Čevljar, ki se je malo prepozno zavedel nevarnosti, je bleknil nekaj rokovanjskih besed in videč, da ga Blaž ne razume, takoj spoznal, da mu je nasedel. Zato potegne nož, a Blaž je bil hitrejši, mu stisne roko, da zleti nož po tleh. Bojca podere na tla in se z nekaj krepkimi brcami poslovi od njega.

28. Zda je bilo Blažu marsikaj bolj jasno, tudi to, da je Nande, ali kakor ga je imenoval Bojce — Grog — rokovanjač pri Joštu tako zlahka ukrotil.

Blaž je napravil načrt: s hlapcem bosta prijela Nandeta in še koga, ki ga bosta našla pri njem ter jih odpeljala k oskrbniku.

Že je začutil srebrnike v žepu in ni pomislil pri tem, da mu te račune lahko kdo, denimo Bojce, prekriža.